

REC'D APR 27 1982

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. 8
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENTYBĖ

1886 • 96TH ANNIVERSARY YEAR • 1982

96 M. 7 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1982 M. BALANDŽIO [APRIL] 15 D.

Telephone
APplegate 7-7257

50 CENTŲ

Kai žiema nudažo medžius ir bažnyčių bokštus baltai. Taip atrodo Kalvarijos bažnyčia Vilniuje šį pavasarį. V. Kapočiaus nuotrauka

POKALBIS SU KAUNO SEMINARIJOS REKTORIUM

Kovo mėn. pradžioje Associated Press paskelbė savo korespondento Bryan Brumley pasikalbėjimą su prelatu Viktoru Butkum, Kauno Kunigų Seminarijos rektoriumi. Brumley taip pat Vilniuje kalbėjosi su lietuvių "nacionalistais", kaip jis rašo.

Pasak Brumley, katalikų Bažnyčia Lietuvoje pergyvena "nacionalistinį atgimimą—tylų Lenkijos aidą". Kai kitose Sovietų Sąjungos dalyse religiją didele dalimi nustelbė komunizmas, Lietuvoje dabar tebeveikia 600 bažnyčių ir 700 kunigų. "Lietuvoje yra tradicinis posakis: būti lietuviu—reiškia būti kataliku", korespondentui kalbėjo prelatas Butkus. "Šiandien bažnyčiose matome daugiau jaunimo, kaip prieš 15 metų, nors nežinome kuo tai paaiškinti. Žmonės netiki vien duona. Gal jie ateina į bažnyčią, ieškodami dvasinių vertybių. Daugelis krikštijasi ir tuokiasi bažnyčioje, daug laidotuvių yra bažnytinės".

AP korespondento nuomone, Lietuvoje ryškiau kaip kitose Sovietų respublikose pastebimas "tvirtas nacionalistinis sąjūdis". Reguliariai išeina keturi pagrindžio laikraščiai, nežiūrint policijos pastangų juos numarinti. Vilniuje sutikti "nacionalistai" kalbėjo prel. Butkui, kad

jie siekia nepriklausomybės nuo Sovietų Sąjungos. Jų žodžiais, Lenkijoje 1980 m. rugpjūčio mėnesį prasidėjus darbininkijos akcijai, KGB ėmėsi griežtų priemonių prieš Lietuvos katalikų bažnyčią ir "disidentus".

ŠVEICARŲ DIENRAŠTIS APIE SUSLOVO VAIDMENĮ

Sveicarų dienraštis Der Bund (1982.II.4) išspausdino savo skaitytojo komentarus apie Suslovo genocidinį vaidmenį Lietuvoje. Komentatorius teigia, jog Suslovo žiaurumai papiktino net Lietuvos komunistus, kurie priešinosi jo metodams ir nekartą reikalavo iš Maskvos atšaukti Suslovą. 1946-ais metais jis buvo atšauktas, bet jo elgesys Lietuvoje nepakenkė jo karjerai—Suslovas iškilo iki vyriausio Sovietų Sąjungos ideologo.

Maskvos laikraštis Komsomolskaja Pravda (1982.III.12) paskelbė, kad pernai Lietuvoje iš Komjaunimo pašalinta 19 narių už tai, kad jie tuokėsi bažnyčioje, dalyvavo pamaldose ir tuomi pažeidė organizacijos ateistinius principus. Laikraštis užtikrino skaitytojus, kad "išvalytieji" komjaunuoliai nebuvo pašalinti iš darbo ar iš mokyklos.

REIKALAUJA ITRAUKTI PABALTIJĄ I "NEBRANDUOLINĘ ZONĄ"

Vakaruose gautas 38-ių pabaltiečių pasirašytas Atviras Laiškas Sovietų Sąjungos ir Siaurės kraštų vyriausybėms dėl nebranduolinės zonos sukūrimo Siaurės Europoje, sekančio turinio:

"Sovietų Sąjungos, Islandijos, Norvegijos, Danijos, Suomijos ir Švedijos Vyriausybių galvoms, laisvos nuo branduolinių ginklų zonos Siaurinėje Europoje klausimu.

"Siaurės Europos tautos ir vyriausybės šiuo metu vispusiškai svarsto laisvos nuo branduolinių ginklų zonos Siaurinėje Europoje įsteigimo klausimą, kaip buvo pasiūlyta Sovietų Sąjungos Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirmininko. Šiuo raštu mes siūlome išplėsti minėtą klausimą, į minėtą zoną įjungiant Baltijos jūrą ir tris Baltijos kraštus—Estiją, Latviją ir Lietuvą.

"Laisvosios nuo branduolinių ginklų zonos išplėtimas į Baltijos jūrą ir Baltijos kraštus būtų logiškas, nes minimas rajonas faktinai yra Siaurės Europos dalis. Be to būsimoji sutartis būtų žymiau svaresnė, nes ji būtų lygus ir balansuotas nusiginklavimo pavyzdžiu. Laisvos nuo branduolinių ginklų zonos išplėtimas į Baltijos jūrą ir Baltijos kraštus būtų taip pat naudingas mažoms Skandinavijos ir Baltijos tautoms, ypač kad tas prisidėtų prie jų būsimos saugumo.

"Didžiųjų valstybių sukeltieji konfliktai Baltijos tautoms padarė labai daug nuostolių. Jos ypatingai daug nukentėjo per antrąjį pasaulinį karą, kada frontas perėjo per jų teritorijas net du kartus. Čia turėtų

būti pažymėta, kad nepriklausomų respublikų Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybės visaip mėgino išvengti įsivėlimo į didžiųjų valstybių konfliktus. Baltijos tautos taip pat žino, kad didžiųjų valstybių vadovai tada ignoravo Baltijos tautų norus, likimą ir siekimus, kai jos pasidalino tą rajoną valstybių į jų įtakų sferas. To padalinimo drastiškas pavyzdys yra 1939 m. rugpjūčio 23 d. paktas tarp nacių Vokietijos ir Sov. Sąjungos, ir to pakto slaptas priedas, kuris ligi šios dienos nėra paskelbtas Sov. Sąjungoje.

"Turint tai mintyje, mes manome, kad yra labai svarbu sudaryti garantiją, kuri, didžiųjų valstybių konflikto atveju užtikrintų mažų tautų saugumą.

"Mes manome, jog turėtų būti natūralu ir visoms tautoms priimtina, kad sutartis dėl laisvos nuo branduolinių ginklų zonos uždraudtų gaminti ir dislokuoti branduolinius ginklus, o taip pat laikyti ir pervežti bet kokiomis transporto priemonėmis (laivais, lėktuvais ar raketomis) branduolinius sviedinius atitinkamose susitarusių šalių teritorijose ir Baltijos jūroje.

"Mes tikimės, kad NATO ir Varšuvos pakto valstybės galės užtikrinti branduolinių ginklų uždraudimą laisvoje nuo branduolinių ginklų zonoje Siaurinėje Europoje, įskaitant ir Baltijos jūrą ir Baltijos kraštus. Toks branduolinių ginklų uždraudimas viename rajone būtų svarbus žingsnis į žmonijos lūkesčių įgyvendinimą—visuotinę nusiginklavimą".

*Sveiki sulaukę
Velykų Švenčių*

*Daug sauletu
dienu linkime
visiems
Vienybės
skaitytojams,
benbradarbiams
ir remėjams!*

LEIDEJAI IR REDAKTORIAI

Vienybe is published semimonthly by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Second Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Postmaster: Send address changes to Vienybe, 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207.

Subscription per year \$10.00. By First-Class mail \$25.00.

Staff: Editor: Jonas Valaitis; Managing and Layout editor: Valerie Tysliava; Assistant: Ann Waivada; Business Manager and Photo editor: Joseph N. Tysliava.

Contributing editors and writers: Dr. Algirdas Budreckis, Mykolas Drunga, Demie Jonaitis, Charles P. Kal, Jonas Kiznis, Juozas Kreivenas, Salomeja Narkeliunaite, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

Daugiau Vanagaitiškos dvasios!

EDVARDAS ŠULAITIS

"Anais metais, kada teko dzimdziauti", užtikau dviejų, trijų srovių lietuvių, o dabar jau randu padvigubintą ir patrigubintą skaičių ištikinimų ir pažiūrų . . .

Mūsų lietuviai tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje, užsimiršta kultūros ir etikos dėsnius. "Kiek galvų, tiek razumų". Na, tiek to. Ėdamės, tai ėskimės tol, kol iš mūsų kaulų išvirs muila . . .

Tautoms išnaikinti "dirbtuvės" Amerikoje dirba dieną-naktį. Mes lietuviai nepasijusime, kaip išgaruosime . . . Jeigu mums pačių savęs negaila, tai kiti mūsų tikrai nepagailės! Šiandien visi rankas nuleidome. Su kuo bekalbėsime apie tautybės išsilikimą išveivijoje, visi sako, kad nėra vilties atsilaikyti nuo amerikinizacijos. Žinoma, jeigu mūsų veikėjai jau tuo ištikino, tai ką bekalbėti apie minias. Minia pasiliko be vadų . . . Jie neturi laiko pasišvesti visuomenės labui. Tai ne prieš dešimt-dvidešimt metų, kada tautinis idealizmas klestėjo. Dabar kiekvieno idealas—patapo doleris . . . Tas doleris, doleris žudo visus . . ."

☆ ☆ ☆

Skaitant šias eilutes, atrodo, jog jos rašytos tik vakar—apie šiuometinį Amerikos lietuvių gyvenimą. Koks didelis su šia diena panašumas. Tačiau šie žodžiai buvo išspausdinti prieš 54-erius metus. Jų autorius—Antanas Vanagaitis, kuris taip prabilo, jo tuomet neseniai pradėtame leisti Margučio žurnale.

Balandžio 1 d. kaip tik minėjome šio, dabar jau numirusio žurnalo 54-ąjį gimtadienį, o balandžio 11 d. suėjo 50 metų nuo Antano Vanagaičio įsteigtos to paties vardo radijo programos gimimo.

☆ ☆ ☆

Apie Margučio radijo programos 50 metų sukaktį mes jau ne karta rašėme, rašė ir kita spauda. Gerai sugalvojo dabartinis programos vedėjas Petras Petrutis, minėjimą pradėti vos tik išėjus į penkiasdešimtuosius metus. Tokiu būdu, kuomet turėtų būti minimas tikrasis programos gimtadienis, visi jau apie tai žino, o pats Margutis su Petručiu JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo jau atžymėtas tūkstančio dolerių premija.

☆ ☆ ☆

Jeigu anais laikais Margučio nebuvo galima išvaizduoti be Vanagaičio, tai šiandien jį sunku suvokti be Petručio. Žinoma, Vanagaičio fizinis ir kūrybinis svoris buvo didesnis, tačiau tiek vienas tiek kitas turi neišsenkamą energiją, neleidžiančią pasitenkinti rutina, bet vedančią į naujus užsimojimus.

Vanagaitis, neabejojamai, buvo vienas ir niekad nebus pakartojamas. Jo sugebėjimų ir atliktų darbų skalė nepaprastai didelė. Jam Dievas davė daug talentų, kurie su jo asmeniu užkasti žemėje . . . Vienas didžiųjų talentų—jo muzikiniai sugebėjimai. Jo sukurta "Dzimdzi-Drimdzi" grupė išveivijų lietuvių gyvenime buvo unikumas. Negana, kad jis pats kalbėjo ir dainavo, bet ir dainoms kūrė muziką, gaidas bei leido plokšteles.

☆ ☆ ☆

Lietuvių muzikos veteranas, jau peržengęs savo 90-ąjį savo amžiaus slenkstį, Naujojoje Romuvoje (1937 m. gegužės 2 d.) apie Margutį taip rašė:

"Dabar apie Margutį yra susisipietę nemažai inteligentijos—profesionalų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu jam gelbsti. Svarbiausias Margučio nuopelnas, tai lietuviškosios radijo valandos, kurias per penkis metus jis ištesėjo duoti kasdien, o dabar jau duoda net iš dviejų stočių. Per jas galima išgirsti įvairių geriausių lietuvių solistų ir solisčių, įvairių juokų, grynų lietuviškos muzikos, sveikatos reikalais ir teisių patarimų, Lietuvos istorijos pasakojimų. Žodžiu, visko, kas lietuviui įdomu. Per Margučio rengiamas valandas teko kalbėti visiems atsilankantiems svečiams Chicagoje iš Lietuvos. Minimos iškilmingai Lietuvos šventės, net viena programa pasiūsta Lietuvon . . ."

Toliau tame pačiame rašinyje sakoma, kad Margutis sekmadieniais buvo pradėjęs leisti programas visai Amerikai, tačiau dėl lėšų stokos jos turėjo sustoti. "Programa būdavo graži, kultūringai atliekama, nedarydavo lietuviams sarmatos, kaip kad didžiama, nudėvėtus rekordus (plokšteles) griežianti, lyg, rodos, kad jau daugiau nieko, be tų kelių rekordų lietuviui nebeturi,—rašė komp. J. Žilevičius.

KAIP TARYBŲ SAJUNGOJE PLEČIAMAS "DVIKALBIŠKUMAS"

Jautri "bilingvizmo" ir, netiesioginiai, rusinimo klausimu Komunisto mėnraštyje (1981, Nr. 12) rašo TSRS Mokslų Akademijos narys—korespondentas, M. Rutkevičius. Jis išskiria carinę Rusijos imperiją iš kitų kolonijinių imperijų, nes tai buvo "vieningas teritorinis masyvas", o be to, nežiūrint "žiaurios nacionalinės sprespaudos", įvairiautės "darbo žmonių klasės" vis tiek suartėjo. "Dvikalbystė" ėmė plisti Rusijoje dar prieš revoliuciją, kaip "objektyvus procesas". Autorius pripažįsta, kad "priverstinis rusų kalbos įvedimas, carizmo vykdoma asimiliavimo politika" šį procesą stabdė ir "sukėlė atsakomąją bangą vietinio nacionalizmo, kuris orientavosi į nepasitikėjimą viskuo, kas rusiška, taip pat į neprielankumą rusų kalbai. Tačiau autorius nepamini panašių nuotaikų ir masinių protestų šiandienos Gruzijoje, Estijoje ir Lietuvoje.

Sovietų Sąjungoje, tvirtina Rutkevičius, dvikalbiškumas puoselėjamas "savanoriškai", be prievartos. Daugiau kaip devyni dešimtadaliai Sovietų Sąjungos gyventojų moka rusų kalbą tiek, jog "to pakanka tarpnacionaliniam bendravimui". Paskelbęs, kad bendra, t. y., rusų kalba "jau tapo naujos istorinės žmonių bendrijos—tarybinės liaudies požymiu", Rutkevičius pripažįsta, jog "iškyla dar neišspręstų problemų". Jų svarbiausia esanti ta, kad "jaunoji karta nepakankamai išmoka rusų kalbą mokykloje". Rusų kalba "daugelyje 'nacionalinių' mokyklų, ypač kaime, dėstoma nepatenkinamai". Šiuo metu laisvai rusiškai kalba apytikriai 5 iš 10 vietinių tautybių atstovų, gyvenančių Pabaltijo respublikose, 4-Vidurinės Azijos respublikose, 3-Užkaukazės respublikose.

Rutkevičius išvardina priemones, kurių imamas išplėsti rusų kalbos mokėjimą. Kai kurių "sajunginių respublikų" visose "nacionalinėse" mokyklose rusų kalba dėstoma nuo pirmosios klasės. Pedagoginės aukštosios mokyklos ruošia vis daugiau rusų kalbos mokytojų. Daugėja mokyklų, kuriose veikia lygiagretės klasės, kuriose dėstoma rusų ir "nacionaline" kalbomis. Anot autoriaus, 35.2 procento rusų

gyvenančių Lietuvoje nurodė laisvai kalbą lietuviškai (palyginant su 15.5 proc. rusų Gruzijoje—gruziškai, ar 20.1 proc. rusų Latvijoje—latviškai). Įdomu, kad Rutkevičius neužsimena apie Lietuvoje gilų nepasitenkinimą sukėlusius planus pradėti rusų kalbą mokytį jau vaikų darželyje. Autorius savo straipsnį baigia optimistišku tvirtinimu, kad baigiantis šiam šimtmečiui visi Sovietų Sąjungos piliečiai mokės rusų kalbą. [ELTA]

PABALTIJO PADĖTIS JUNGTINĖSE TAUTOSE

Pabaltijo valstybių užgrobia ir pabaltiečių laisvės troškimą vasario 18 d. Genevoje paminėjo Richard Schifter, amerikiečių delegacijos pirmininkas Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijos posėdžiuose. "Aš kalbėjau apie laisvo apsisprendimo teisės pažeidimus Azijoje ir Pietų Amerikoje", pareiškė Schifter. "Bet ir Europos kontinentas neišliko nepalietas. Leiskit man paminėti tris pavyzdžius. 1940-ais metais, pasiremdama Stalino ir Hitlerio susitarimu, Sovietų Sąjunga okupavo nepriklausomas Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybes. Ji jas laikinai prarado 1941-ais metais, po Hitlerio invazijos į Sovietų Sąjungą, bet karui baigiantis Sovietų kariuomenė vėl tas tris Pabaltijo šalis okupavo ir nuo to laiko jos traktuojamos kaip Sovietų Sąjungos dalys.

"Mano šalies pozicija šiuo klausimu šiandien ta pati kaip 1940-aisiais metais. Mes nepripažįstame neteisėto ir ginklu įvykdyto trijų Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą . . . Nežiūrint prievartinio daugelio (Pabaltijo valstybių) gyventojų apsisprendimo principu . . . Gausėjantys suėmimai tų, kurie viešai pareiškia šį ištikinimą ir išipareigojimą, rodo, kad ši liepsna skaidresnė kaip bet kada anksčiau praėjusios kartos bėgyje".

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų S-ga paskyrė Ramunę Tričytę, Joną Bobelį ir Svajonę Kerelytę atstovais į ALTą.

1934 m. rugpjūčio 19 d. Margutis pirmasis Amerikoje surengė lietuvių kompozitorių simfonijų koncertą. Panašų simfoninės muzikos koncertą Margutis yra užsimojęs duoti šių metų rudenį Chicagoje, kas yra tikrai didelis ir daug išlaidų pareikalaujantis užsimojimas.

Šią vasarą Margutis turėjo ir kitą didžiulį užmojų—Lenkijos lietuvių meno asnamblio atsikvietimą. Paruošiamieji darbai šiame reikale buvo pradėti, tačiau Lenkijoje paskelbus karo stovį, šis planas buvo sužlugdytas, bent tuo tarpu.

☆ ☆ ☆

Anuo metu, jau prieš 54-erius metus, Vanagaitis Margučio žurnale apibrėžė savo užsimojimą: "Ne politikas varinėti, ne partijas kovoti, ne asmenis kolyti, bet juoktis, pasakas sekti, dainas dainuoti, mįsles spėti, garsinti lietuviškumą". Tą pačią liniją Petrutis varė ir šiemet balandžio 11 d. pusės šimto metų sulaukusioje Margučio programoje. Tiesa, jis dar pažymėjo, kad kartas nuo karto primins žurnalo skaitytojui ir programos klausytojui—"kas tu esi ir kuo turi būti" . . .

Šiandien, kada atsidūrėme gana panašioje padėtyje apie kurią Vanagaičio žodžiais šį rašinį pradėjome, mums vėl reikia savotiško atsijauninimo, vertybių perkainavimo. Visiems mums labai reikia vanagaitiškosios dvasios!

STEBĖTOJO PASTABOS

Naujosios vilties 1979 m. 12 nr. tuometinis vyriausias redaktorius dr. Jonas Balys taip rašė: "Galima numatyti, kas bus toliau. Sovietai nenaudos Afganistane tokios kvailos strategijos, kaip "generolas" (gynybos sekretorius) MacNamara Vietname. Su visa moderniška karine galia ir beatodairiškumu, jie greit sutriuškims pasipriešinimą ir tvirtai įstatys ten savo pataikūnus, "tarybinę Afgano liaudies vyriausybę". O tada galės savo kariuomenės mases atitraukti, paliks ten tik savo priežiūrą, kaip rytinės Europos satelituose..."

Po dviejų su viršum metų Balio konfidentiška pranašystė dar neišsipildė. Sovietų jėgos dar nesutriuškino afganų pasipriešinimo ir dar tvirtai neįstatė savo pataikūnų. O jei sovietai imtų ir iš ten ištrauktų savo kariuomenės didžiumą, tai jų idiotas Babrakas Karmalis bematant atsidurtų ant iešmo smaigalio. Kol kas vis dėlto atrodo, kad maskoliams Afganistane einasi visai ne taip, kaip jie (ir dr. Balys) išsyk buvo manę.

Tame pat Naujosios vilties nr. Jonas Balys skundžiasi, kad "šiandie mes nieko nebeturime, nebeliko nė vieno iškilaus politiko čia išėivijoje. Senieji išmirė, naujų nepriaugo. Išėivijos jaunoji karta yra demoralizuota: niekas jų nerizikuos dėl Lietuvos laisvės ne tik savo galva, bet ir karjera, geriau susidės su sovietams pasitarujančiais liberalais ir mūsų tautą šmeižiančiais žydais."

Šiuos aistringus žodžius J. Balys rašė dar nė nežinodamas, kad už metų būsiąs skiriamas VLIKo valdybon ir kartu su visais kitais valdybos nariais kviečiamas prisidėti prie jos pirmininko dr. Kazio Bobelio "asmenybės kulto" statybos, prie nuolatinių priminimų, kad Bobelis kaip tik ir esąs vienas tų išmintingų ir nedemoralizuotų jaunosios kartos veikėjų, paaukojančių net dalį savo pelningos karjeros Lietuvos išlaisvinimo labui. Deja, dr. Balys pasirodė nepakankamai gerai į gaidą pataikantis Bobelio giesmės trubadūras, ir jis pats save iš VLIKo informacijos ministro posto gambiai "išsimanevravo".

VLIKo dabartinę valdybą, kaip paskelbta spaudoj, sudaro ryškios, darbščios asmenybės. Iš jų visuomenė turi pagrindo daug tikėtis. Linkėtina, kad jiems sektųsi. Tam tikslui ir šioks toks patarimas: kai kurių entuziastingai ir kovingai nusiteikusių vlikininkų kampuotumas galėtų būti nušlifluotas. Savųjų atžvilgiu rodyti daugiau takto ir "diplomacijos", o agresingumą ir karingumą visą nukreipti į okupantą! Kas iš to, jei čia Amerikoj neliks nei Bendruomenės, nei frontininkų, o Lietuvoje, čebatuotas Ivanas kaip trempė, taip ir toliau tebetremps lyrišką tėvynės gamtovaizdį?

Serijinio "Lietuvių tautos praeities" žurnalo ką tik pasirodžiusiame vėliausiame (18) nr. labai įdomus prof. Jerzy Ochmansko specialiai šiam leidiniui rašytas straipsnis. Pasiremdamas šaltiniais ir juos papildydamas gana įtikinamais samprotavimais, lenkų istorikas išveda, jog didžiųjų Lietuvos kunigaikščių Vytenio ir Gedimino tėvas buvęs Putavyras, o šio tėvas arba senelis—mažiau žinomas Skalamentas, paminėtas tik viename vėlesnių laikų šaltinyje. Tačiau prof. Ochmanskis neabejoja nei jo autentiškumu, nei jo pirmtakyste gediminaičiams:

"Skalamentas galėjo gyventi ir veikti XIII a. vidury dar Mindaugo laikais. Tai buvo vienas žymiųjų XIII a. antrosios pusės Lietuvos didikų, bet ne tiek dar žymus, kad būtų patekęs į savo epochos istorinių šaltinių puslapius. Reikia jį laikyti jogailaičių pirmtaku. Kadangi visi kiti šaltiniai apie jį tyli, yra tikra, kad tų laikų politiniame gyvenime jis nepasiekė ypatingai aukštos vietos. Tai visiškai suprantama, nes tik jo palikuonis, sūnus arba anūkas Putavyras pirmasis pasiekė monarchinės valdžios Lietuvoje tikslai XIII a. pabaigoje".

Taigi, anot Ochmansko, jau Vytenio bei Gedimino tėvas (Putavyras, kartais vadinamas Pukuveru) buvo didžiūoju Lietuvos kunigaikščiu, bet jų senelis ar prosenelis—dar ne. O įdomu, ar akyliems tyrinėtojams bet kada pavyks atskleisti Skalamento bočių vardus? Tikriausiai ne: tiesiog nebėra dar neištyrinėtų autentiškų šaltinių, galinčių tokią gilią praeitį patikimai paliudyti.

Minėtus "Lietuvių tautos praeities" leidinius leidžia Chicagoje išikūrusi Lietuvių istorijos draugija. Tokių knygų, turinčių mažiausiai 160 psl., išėjo jau 18. Be to, draugija yra pasaulin išvedusi ir kitų knygų—dvi didžiules "Zanavykijos" monografijas, Pabaltijo un-to monografiją, savo pačios jubiliejinį leidinį ir kt. Leidžia ir serijinę "Lietuvos istoriografiją", sužyminčią ir apibūdinčią visus Lietuvos istoriją bent kiek liečiančius straipsnius bei leidinius visomis pasaulio kalbomis. Žodžiu, d-jos veikla neparastai naudinga ir vaisinga. Jos reikalų vedėja Alicija Rūgytė, adresas: 6547 So. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629.

Kovo 23 d. Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Sidlauskas pasiuntė raštą į Baltuosius Rūmus, prezidento patarėjui E. Meese III, primindamas, kad Valstybės departamentas yra paskelbęs apie Sovietų Sąjungos vykdomus dokumentu falsifikavimus, o to nepaisydama

VIENYBĖ, 1982 balandžio 15 d.

Specialių investigacijų tarnyba siunčia savo atstovus į Tarybinės Lietuvos įstaigas, kur jie randa ryšius su KGB valdininkais, o paskiau Amerikoje gyvenančius ateivius terorizuoja, tuo griaudama pasitikėjimą Amerikos teisingumo institucijomis.

ŽMOGUS, LAISVĖ IR FANTAZIJA

KAZIMIERAS BALTRUKONIS

Ką šiame straipsnyje svarstysiu, galima už tai dėkoti Juozui Girniui už jo paskaitą (Draugas Nr. 63-12-82).

Jis teigė: "Kaip dvasinė ir laisva būtybė, žmogus peržengia gamtinį pasaulį, nors savo kūnu jam ir priklauso". Kyla klausimas, ar tai gali būti?

Laisvė—sunkiai sprendžiamas reikalas. Teologinių ir filosofinių aiškinimų aibės. Žmogus nėra nei laisvas, nei nelaisvas. Jo laisvę ir nelaisvę apsprendžia įvairūs veiksniai. Laisvę riboja instinktai, jausmai, charakteris, įsitikinimai, idėjos, visuomeninis santykiavimas, pareigos ir vietos bei laiko įtaka.

Yra nemaža kosminių jėgų, kurios irgi veikia mūsų mąstymą, akciją ir galbūt likimą. Taigi, žmogus tik tariamai laisvas, o ne iš esmės. Nėra visatoje nei gyvių, nei reiškinių visai laisvų. Visa, kas tik yra ir egzistuoja, esti tampriame sąryšyje ir vienas nuo kito priklauso. Mes visi bendraujame, kovojame, kuriame atskirai ir sąlytyje su individais bei kolektyvais, jaučiamės dažnai laisvi, bet iš tikrųjų klystame: ir mintys, ir veiksmai, ir reiškiniai sirpsta kieno nors įtakoje.

Žmogus yra dvasios ir kūno kompleksas, junginys. Nėra gyvo kūno be dvasios (psichikos) ir nėra dvasios (psichikos) be kūno. Kas esti su žmogaus psichika jam mirus, jos magas **neišaiškino. Aiškino ir aiškina** daug kas, bet **neišaiški-**

na. Įvairių profesionalų ir fantastų tūkstantiniai spėliojimai ir teigimai daug ką iš mūsų guodžia, tariamai įtikina, kad po mirties vėlė esanti. Tai jau religinė sritis, ir aš jos neliesiu. Bent šį kartą.

Kyla klausimas, ar gali žmogus **peržengti gamtinį pasaulį**? Jei taip, tai kaip? Svajonėmis? Fantazija? Jos abi lakios, nors ir be sparnų. Savo svajonėmis žmogus naivus kaip kūdikis prie motinos krūtinės. Ir toks turbūt jis pasiliks, kol egzistuos ant Žemės. Už žinomo gamtos pasaulio, tikriausiai yra kiti pasauliai, neaprepiami jokiai fantazija. Peržengti savo gamtinį pasaulį, nors ir fantazija įmanoma tikslai gražiais retorikos žodžiais. Mes egzistuojame žodžių nelaisvėje, fantazijos klaidinami. Literatas gali fantazuoti, bet filosofas, jei jis pasišovęs būti žiburiu, turėtų bažuoti mąstymą gamtinio pasaulio duomenimis.

"Galutinai filosofinis mąstymas yra susijęs su paties žmogaus apsisprendimu, kaip—teigiamai ar neigiamai—jis nusistato būties paslapties atžvilgiu"—, teigia gerb. Girnius. Jei filosofinis mąstymas susisija su apsisprendimu galutinai, tai toks aktas jau kvepia fanatizmu. Kur yra filosofija, tai ji bus svari filosofija, kai neturės galutinų sprendimų.

Bendrai, paskaitoje Juozas Girnius pareiškė nemaža teiginių, kuriuos derėtų visiems įsidėti ir širdin, ir galvon, ir vykdyti praktikoje.

PARUOŠTI ALTO VEIKLOS PLANAI

Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos posėdyje balandžio 2 d. Chicagoje pagrindinis dienotvarkės punktas buvo svarstyti dr. J. Valaičio paruoštąjį ALTo veiklai planą. Valdyba sutiko jo pasiūlymus remti prez. Reagan ir Valst. sekr. Haig priemonės prieš Sovietų Sąjungos agresiją, skatinti lietuvių daugiau įsijungti į politinį gyvenimą, siekiant, kad ateityje lietuvis būtų išrinktas į JAV kongresą, derinti Lietuvos laisvinimo veiksmų darbuotę, tai aptariant bendrose konferencijose, plėsti aukų rinkimą laisvinimo reikalams, išvystant Laisvės fondo veikimą, plėsti ALTo skyrių darbuotę ir informaciją, pagyvinti santykius su lietuviškomis organizacijomis, vertinant jų pozityvios veiklos bruožus, vedant bekompromisinę kovą prieš okupantą.

ALTo vicepirmininkas T. Blinstrubas painformavo apie kovo 28 d. įvykusį savo pasitarimą su St. Petersburg, Fla. ALTo skyriaus vadovybe. Vietoj pirm. Alf. Sukio, kuris buvo išvykęs į šalių suvažiavimą Chicagoje, posėdį pravedė Polteraitis. Dalyvavo sekr. O. Galvydienė, išd. J. Binderienė, parengimų vadovės I. Valauskienė ir Purtilienė. Pasitarime ypač keltas reikalas padėti lietuviams, kuriuos dabar be pagrindo vargina speciali karo nusikaltėlių investigacijos įstaiga.

Inž. G. Lazauskas pranešė apie Lietuvos pasiuntinybės rūmų restauravimo komiteto posėdį Wa-

shingone. Darbas vyksta sėkmingai. Sutarta Washingtono turėti vykdomąjį prezidiumą, o Chicagoje sudaryti centrinę vajeaus komisiją, kuo rūpinsis inž. G. Lazauskas. ALTas pasiuntinybės rūmų restauravimui paskyrė \$500.

Valdyba pritarė dr. L. Kriaučiūno pasiūlymui Chicagoje praveisti Lietuvos laisvinimo klausimais svarstybas. Priimtas kun. J. Prunskio pasiūlymas plėsti ryšius su etninių laikraščių redaktorais, su lietuviais, dirbančiais kitataučių laikraščių redakcijose bei su amerikiečių laikraščių redakcijomis.

Be suminėtųjų dar dalyvavo dr. V. Simaitis, P. Bučas, J. Lekas, inž. V. Naudžius, A. Gabalienė, M. Pranevičius, adv. A. Domanskis, S. Balzekas, Jr., I. Blinstrubienė. ALTO posėdį pravedė pirm. dr. K. Sidlauskas.

PATIKSLINIMAS

Adv. Charles P. Kal patikslinimas rašinyje "Kokiu būdu panaikinti infliaciją?", kovo 15-to laidoje 3 pusl., yra įvykusi skaitlinės klaida. Prie straipsnio galo pažymėta, kad, jeigu buv. prezidentas gyventų 20 metų, tai gautų apie \$60,000. Ta skaitlinė turėtų būti \$60,000,000. (Tai yra šešias dešimtis milijonų dolerių, o ne šešiasdešimtas tūkstančių dolerių).

Atsiprašome.

LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ VAIDMUO

Lietuvių išeivių Bažnyčia turėjo ir tebeturi penkis pagrindinius siekinius:

° Lietuvius suburti į lietuviškąsias parapijas.

° Stengtis, kad visos lietuviškosios parapijos būtų aptarnaujamos lietuvių kunigų.

° Siekti, kad parapijos būtų ne tik religinio, bet ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo židiniai.

° Stengtis, kad lietuviškose parapijose būtų branginama bei ugdoma lietuvių kalba, atgaivintos bei saugomos lietuvių religinės ir tautinės tradicijos.

° Kreipti ypatingą dėmesį į jaunimo lituanistinį mokymą ir auklėjimą.

Apie šiuos siekinius, kalba ir mūsų bažnyčių bei visuomenės vadovai, metų pradžioje paskelbė 1982 metuosius **Lietuviškųjų Parapijų Metais**. Savo atsišaukime jie taip pat pareiškė, kad "visiems . . . darbams planuoti, derinti ir skatinti sudaromas centrinis iniciatyvos židinys . . ." Žemiau pasirašęs komitetas ir yra tasai židinys, kuris kartu su religiniais bei visuomenės vadovais ir institucijomis yra pasiryžęs atlikti eilę darbų, išplaukiančių iš aukščiau minėtų siekinių bei realybių.

Suprantame priimtųjų pareigų dydį ir svarbą, bet lygiai suprantame ir visuomenės imlumą bei savo ribotą pajėgumą. Todėl esame pasiryžę netiek konkrečiu darbu padėti visoms lietuviškoms parapijoms, kiek atkreipti dėmesį į kiekvienos parapijos svarbą bei reikalingumą. Ne tiek pakeisti kiekvieno lietuvio nusistatymą, kiek atskleisti bro-

liams ir sesėms parapijos židinio šilumą religinio, tautinio ir kultūrinio gyvenimo būvyje. Ne tiek pakeisti parapijinio socialinio gyvenimo ar liturginių pamaldų tvarką ar prasmę, kiek raginti persunkti ir vieną ir kitą lietuviškosios kultūros lytimis.

Komitetas nuoširdžiai bandys šiais metais visų lietuvių mintis kuo dažniau nukreipti į lietuviškųjų parapijų problematiką. Mes lygiai bandysime parapijose kuo įtraukti daugiau lietuvių, institucijų, organizacijų į konkretų darbą.

Siose pastangose **prašome bei laukiame pagalbos ypatingai iš parapijų klebonų ir kitų kunigų**. Taip pat ir parapijų tarybų, vienuolių, organizacijų ir visų lietuvių.

Mes raginame, kad visur, kur tik yra lietuvių parapija arba bent lietuvių kolonija, būtų įkurtas lietuviškųjų parapijų metų komitetas. Mes kviečiame lietuvius kunigus ir pasauliečius, ypač jaunimą, kelti lietuviškųjų parapijų laimėjimus ir rūpesčius mūsų spaudoje.

Centrinį komitetą Cleveland, Ohio sudaro: pirm. Romualdas Bublys, vicepirm. Kęstutis Civinskas, sekr. Nijolė Balčiūnienė, išd. Eugenijus Silgalis ir nariai—kun. Juozas Bacevičius, Sesuo M. Corinthia, SSC, Algirdas J. Kasulaitis, Zita Kripavičiūtė, Vacys Rociūnas, Stella Sankalaitė, Stefanija Stasiene ir kun. Kęstutis Žemaitis. Komiteto adresas: R. Bublys, 23430 Harms Road, Richmond Heights, Ohio 44143.

Lietuviškųjų Parapijų Metų Komitetas

Clevelando šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos 25 metų sukakties minėjimas. Į šventę atvyko vyriausi Švietimo vadovai J. Masilionis—Chicago Aukšt. Lituanistinės mok. direktorius ir J. Plačias—Švietimo Tarybos pirm. kairėje—J. Malskis, LB Clevelando apyl. pirm. ir Kun. G. Kijauskas, parapijos klebonas. V. Bacevičiaus nuotr.

Iš JAV LB-ės Detroito apylinkės valdybos suruoštos, meno ir literatūros vakaronės, kovo 20 d. Detroito. Nuotraukoje matyt dalis vakaronės dalyvių: Al. Astasaitis, dailininkas Alfonsas Dargis, Liūda Rugienienė ir Jono Urbono nuotr.

Iš JAV LB Detroito apylinkės valdybos suruoštos, dailininko—Alfonso Dargio ir rašytojo—Jurgio Jankaus, meno ir literatūros vakaronės, kovo 20-21 dienomis. Nuotraukoje—Jonas Urbonas, Detroito apylinkės valdybos pirm. ir JAV LB Krasto Valdybos vaka-

masis vice p-kas; rašytojas Jurgis Jankus; Vytautas Kutkus—JAV LB KV pirm.; Liūda Rugienienė, Detroito valdybos vicep-kė; Al Astasaitis—pravedęs vakaronę; Dalia Stonienė, Detroito valdybos narė Kultūros reikalams ir dailininkas—Alfonsas Dargis.

DRAUGAS ATLEIDO RED. JONĄ ŠOLIŪNĄ

Draugo laikraštis Chicagoje atleido redakcijoje dirbusį Joną Šoliūną, net jam pačiam nepaaiškinant nusikaltimo priežasčių. Pats J. Šoliūnas, kuris išėjo iš anksčiau turėtos gerai apmokamos tarnybos norėdamas padėti Draugui ir bendrai lietuviams, dėl šio Draugo leidėjų žygio jaučiasi gerokai nuskriaustas—ir moraliniai ir materialiniai. Siaučiant nedarbui, jam, atrodo, nebus lengva gauti kitą darbą.

Pats J. Šoliūnas dažnai Drauge parašydavo kontroversinio pobūdžio veidamųjų bei kitų straipsnių, kurie susilaukdavo ne tik Naujienu, bet ir paties Draugo skaitytojų griežtos kritikos. Tas, atrodo, priverė Draugo leidėjus Šoliūną atleisti.

Kaip žinome, prieš daugelį metų dėl vieno kontroversinio J. Šoliūno rašinio, Draugo leidėjai sudegino visą savo kultūrinio priedo laidą su jau atspausdintu Šoliūno straipsniu; dabar gi—Draugo leidėjai nusprendė "sudeginti" ir patį Šoliūną.

J. Šoliūno vieta Draugo redakcijoje pakeičiama Vienybės redakcinio kolektyvo narys—Mykolas Drun-

F. Tala

St. Petersburg, Fl. lietuvių veikla

Sėkmingas pasirodymas tautų festivalyje

Tarptautinis festivalis vyko vasario 25-28 Bayfront, Fla. Su meno paviljonu lietuvius atstovauti Lietuvos klubo vadovybė pakvietė iš Bostono "Baltic Associates Ltd." bendrovę, vadovaujamą Gintaro Karoso. Šioje parodoje buvo išstatyti įvairūs lietuvių tautodailės darbai. Paviljonas eksponatais buvo tiesiog perkrautas ir minios jais grožėjosi. Į šią parodą įsijungė Zuzana Pupienė su jos papuošta eglute, šiaudinukais ir jų gaminimo demonstravimu. Inž. M. Silkaitis, talkininkaujant Z. Pupienei, paruošė ir išleido 14 lapų brošiūrą "Lithuanian Straw Ornaments". Šiaudinuku demonstravimas turėjo nepaprastą pasisekimą. Amerikiečiai labai domėjosi jų gamyba ir brošiūra. Meno paviljone buvo platinamas klubo leidinėlis apie Lietuvą ir Altos išleista brošiūra "Lithuania Must Be Free".

Tarp kitų tautybių lietuviai pirmavo ir maisto paviljonu. Lietuviškas maistas, kaip daug kas tvirtino, buvo skaniausias ir įvairus.

Meninėje dalyje klubo choras, vad. P. Armono, akompanuojant M. Sullivan, padainavo 3 dainas, o tautinių šokių "Banga" šokėjai, vad. M. Sandargienės, pašoko 3 šokius, gi kitą dieną šokėjai pasirodė su 5 šokiais.

Į šį lietuvių pasirodymą festivalyje įsijungė gausus kolonijos gyventojų skaičius. Visose srityse lietuviai pirmavo, gražiai atstovaudami savąją tautą.

Klubo vadovybė kovo 16 d. surengė padėkos vaišes visiems bet kuo prisidėjusiems lietuvių festivalyje Bayfronte. Tokių asmenų susidarė virš 200. Kalbėjo klubo pirm. A. Armalis ir A. Karnienė. Abu džiaugėsi atliktais dideliais darbais ir visiems dėkojo už talką. Pelno turėta virš 4.000 dol.

St. Petersburg klubo narių visuotinis susirinkimas šaukiamas gegužės 1 d. 2:00 val. po pietų klubo salėje. Prašo visus narius gausiai dalyvauti.

Nauji klubo nariai: priimta amžiniais nariais su 100 dol. įnašu Antanas Diškėnas, Bronius Gaižauskas, Anelė Keblerienė ir aktyviais nariais Laimutė Alvarado, Stefanija Cesna ir Albina Markus.

St. Petersburgo Altos skyriaus piknikas ruošiamas gegužės 5 d. Seminole parke, 8-tam paviljone.

Vasario 16-sios gimnazijai Vokietijoje remti būrelis Nr. 18, kurio vadovė S. Vaškienė, pasiuntė per Balfo centrą už 1982 metus kovo 4 d. 174.00 dol. ir kovo 22 d. 188.00 dol.

Simo Velbasio vadovaujamas būrelis per PLB pasiuntė Vasario 16 gimnazijai 141.00 dol.

Lietuvių Bendruomenės Floridos apygardos valdyba šaukia apygardos suvažiavimą balandžio 24 d. 1:00-5:00 val. Lietuvių klube. Atliktas formalia suvažiavimo gali. 6:00

VIENYBĖ, 1982 balandžio 15 d.

val. vakare toje pat salėje suvažiavimo atstovams ir plačiai visuomenei Bronius Kviklys, buv. Draugo redaktorius, knygų apie Lietuvą autorius bei lituanistinės medžiagos telkėjas, skaitys paskaitą "Lietuvių tėvynėje ir išeivijoje uždaviniai". Kartu įvyks ir kovojančios Lietuvos paroda. Gražinos Jezukaitienės sekstetas padainuos. Po to pabendravimas prie kavutės.

LB rinkimai įvyks gegužės 9 ir 16 dienomis. Bus renkami atstovai į PLB VI seimą ir į X JAV LB tarybą. Informacijos reikalu kreiptis į Pr. Stanelį 195-45th Ave., St. Petersburg Beach, telef. 367-3610.

JAV LB St. Petersburgo apylinkė, kurios narių skaičius jau įžengė į tretįjį šimtą, metinį narių susirinkimą turėjo kovo 17 d. Lietuvių klube. Apylinkės valdyba padarė pranešimus, iš kurių paaiškėjo gan gyva apylinkės veikla. Padiskutuota įvairiais reikalais. Apylinkės valdyba išrinkta iš 14 asmenų. Iš senosios valdybos narių antriešioms metams pasiliko: A. Gruzdis, A. Kliorienė, J. Krivis; perinkti ir naujai išrinkti: M. Krauskas, J. Pupelienė, E. Bogutienė, A. Gudonis, A. Karnienė, J. Navakas, O. Rinkienė, P. Seniūnienė, J. Taoras, S. Vaškys ir P. Zelba. Kontrolės komisijon išrinkti: P. Dalinis, P. Stanelis ir V. Vaškėlis. Išrinkti atstovai ir į apygardos suvažiavimą.

Lietuvos pasiuntinybės rūmų remontui LB St. Petersburgo apylinkės valdyba ligi šiol surinko ir pasiuntė 1586 dol. Aukos tebepriimamos.

KANADOJE

Kun. Stasys Kulbis šiemet švenčia 40 metų kunigystės sukaktį. Gimęs Molėtuose. Baigęs vidurinę mokyklą, įstojo Kauno jėzuitų gimnazijon, kurią baigė 1930 m. ir įstojo į jėzuitų ordiną. 1933-37 m. mokėsi Vokietijoje, baigdamas filosofijos fakultetą. 1942 m. Prancūzijoje Lijono mieste baigė teologiją ir buvo įšventintas kunigu. Montreale parapijose darbuojasi nuo 1946 metų. Šių metų pavasarį kun. S. Kulbis išvažiuoja trims mėnesiams į Europą. Aplankys Prancūziją, Italiją ir kt. kraštus.

Smuikininko Danieliaus Pomeranco, mirusio Toronte, pagerbtuvės įvyko kovo 17, Beth Emeth-Bais Yehuda sinagogoje (100 Elder, North York, prie Sheppard-Wilmington gatvių). Buvo koncertas, kurį atliko velionies dukra Danutė Pomerancaitė-Mazurkevičienė ir Juris Mazurkevičius. Pažymėtina, kad velionis Kaune buvo plačiai žinomas kaip smuikininkas. Jo žmona ir dukra su vyru gyvena Kanadoje.

Toronto Liet. Namuose įvyko jaunimo svarstybos apie pasaulio lietuvių jaunimo veiklą ir jų problemas. Vadovavo dr. E. Birgiolas. Idomius pranešimus padarė jaunimo veikėjai: Z. Bersėnaitė, L. Bezinytė, D. Juozapavičiūtė ir P. Kuras.

Gintaras Karosas, [trečias iš dešinės], dalyvavo St. Petersburg, Fla. tautų festivalyje su Baltic Associates lietuvių tautodailės kuriniais, nuotraukoje matomas su vietos jaunimu – lietuvių tautinių šokių šokėjais.

Ivairios žinios

Algirdas Žemaitis gyvenęs Romoj grįžo iš tarnybinės kelionės į Kuwait, Bahrain, Gatar ir Jungtinius Arabų Emiratus, kur tarėsi su žemės ūkio ministrais bei valdžios pareigūnais, kaip pakelti tų kraštų maisto gamybą. A. Žemaitis 14 metų tarnauja Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijoje Romoj. Be minėtų kraštų, šiuo metu yra atsakingas už šios organizacijos veiklą Omane ir Sirijoje.

Lietuvių Rašytojų Dr-jos suvažiavimas vyks 1982 gegužės 22-23 Cleveland, Ohio. Rengia Lietuvių Rašytojų Draugija. Globoja DMNP parapija.

Vokietijos LB Taryba, posėdžiavusi kovo 13 d., išrinko naująją Vokietijos LB krašto valdybą. Ją sudaro pirm. V. Damijonaitis, vicepirm. Ž. Vilčinskaitė, sekr. M. Dambriūnaitė-Smitienė, izd. V. Bartusevičius ir narė R. Buivienė. Atstovais į būsimąjį PLB seimą 1983 m. Chicagoje išrinkti A. Bernatonis, J. Valiūnas, J. Sabas, A. Smitas, M. Smitienė ir E. Lucienė.

Dėmesis torontiečiams!

Į Aušros gimnazijos suvažiavimą Chicagoje gegužės 28-30 dienomis yra užsakytas 39 vietų autobusas. Kelionė į abi puses kainuoja \$60.00.

Autobusas išvyks nuo Lietuvių Namų Toronte gegužės 28 d. penktadienį, 8 val. vakaro, o gegužės 31 d., pirmadienį, 9 val. ryto palieka Chicago. Norinčius važiuoti autobusu, prašome registruotis pas E. Senkuvienę: 535-2625 arba "All Seasons Travel" V. Bačėna: 533-3531 iki balandžio 30 dienos.

Nesusidarius reikiamam keleivių skaičiui, gegužės 1 d. autobusas bus atsakytas.

Kviečiame registruotis ir ne aušrokius, kurie ta savaitgalį norėtų aplankyti Chicago, pasinaudojant labai nebrangia kelione kaina.

Rengėjai

Dr. Albertas Gerutis, Lietuvos igaliotas ministras, buvo nuvažiavęs į Vokietiją, svečiavosi Vasario 16 gimnazijoje. Jis yra parašęs Lietuvos diplomatijos istoriją. Veikalą leidžia Tautos Fondas New Yorke. Dr. A. Gerutis pažadėjo savo didžiulį knygyną ir archyvą atiduoti Vasario 16 gimnazijai.

Riyadh mieste, Saudi Arabijos sostinėj, dirbą lietuviai inžinieriai ir jų šeimos, susirinkę inž. Vytauto ir Vandos Sliupų namuose, įkūrė Lietuvių Bendruomenės apylinkę ir išsirinko valdybą. Pirmininku išrinktas inž. Albertas Vaitaitis, vicepirmininkėmis—Sigutė Rastonienė ir Audronė Skripkienė.

Tarp Lenkijos gyventojų, pasitraukusių į V. Europą, yra ir lietuvis Juozas Burauskas iš Suvalkų trikampio. Neturėdamas giminių Kanadoje, kreipėsi į savo tautiečius, prašydamas sudaryti sąlygas įsikurti Kanadoje. Jau pradėta imigracijos byla Toronte ir gautas pažadas išduoti vizą su sąlyga, kad jam bus sutelkta finansinė parama padengti kelionės ir įsikūrimo išlaidoms. Tam tikslui renkamos aukos.

Europos lietuvių savaitraščio bendradarbių ir skaitytojų tarpe gyvai diskutuojamas klausimas ar, išėjęs senam redaktoriui K. Barėnui ir atėjus naujam—J. Vilčinskui, laikraštis pasuko pro-lenkiška linkme. Problema sukėlė kai kurių D. Britanijos lietuvių s-gos, Europos lietuvių leidėjo, susirišimas su Rytų Europos federalistiniu sąjūdžiu, numatančiu artimus politinius santykius tarp tos srities valstybių, kai jos pasidarys nepriklausomos. Federalistų vadai—lenku nacionalistai.

JAV 1922 metais Pabaltijo valstybes pripažino de jure. Šią 60 metų sukaktį Jungtinis Pabaltiečių komitetas Washingtone yra numatęs iškilmingai paminėti.

Lithuania vardu Lenkijoje išėjo pagrindinio leidinio, parašytas lenkiškai (lietuviškai idėta parašė rašėjas). Leidini Lietuvių kaba vada Jonas Dainauskas.

LIETUVIAI CHICAGOJE

VLADO JAKUBENO DRAUGIJOJE

Praėjusių metų gruodžio mėnesyje Chicagoje įsisteigusi Vlado Jakubėno draugija kovo 25 d. Jaunimo Centre turėjo savo narių susirinkimą, kurios metu buvo išrinkta šios draugijos valdyba, revizijos komisija bei priimti draugijos įstatai.

Siuos įstatus paruošė Jonas Vasaitis, o juos papildė Juozas Kreivenas. Susirinkimas iš abiejų versijų pasirinko geriausiai skambančius paragrafus ir juos priėmė. Pagal šiuos įstatus draugijos tikslas yra toks:

a) surinkti, sukomplektuoti ir multiplikuoti visus Vlado Jakubėno muzikos kūrinius, spaudos apžvalgas, recenzijas ir įvairius pasisakymus muzikos klausimais;

b) pasirūpinti Vlado Jakubėno rankraščių ir raštų tinkama apsauga;

c) pasirūpinti Vlado Jakubėno monografijos bei kitų raštų leidimu;

d) reikalui esant Draugija gali rūpintis ir kitais lietuvių muzikos klausimais, tiesioginiai nesurištais su Vlado Jakubėno vardu.

Į nuolatinę valdybą išrinkti laikinosios valdybos nariai: E. Brooks, J. Kreivėnas, J. Vasaitis; revizijos komisiją A. Giedraidis, P. Mieliulis, Ed. Šulaitis. Valdybai palikta teisė pagal reikalą kooptuoti daugiau narių.

Susirinkimui pirmininkavo J. Kreivėnas, sekretoriavo—Ed. Šulaitis. Artimoje ateityje numatytas Vl. Jakubėno 5 metų mirties sukakties paminėjimas su paskaita ir menine dalimi.

Gintaras R. Kastys yra paskirtas Chicagos National Boulevard banko viceprezidentu prekybos reikalams. G. Kastys baigė verslo administraciją Michigano valstybiniame universitete.

Vytauto Virkau ir **Henrietos Vepštienės** ekslibrių paroda Chicagoj, "Galerijos" patalpose, vyks balandžio 13-gegužės 2.

Kompiuterių specialistas Antanas Dundzila, kuris praėjusių rudenį dėstė Lietuvos aukštosiose mokyklose, kalbasi su Karoliu Avizienu dabartinių Lietuvos dailininkų kolekcijos eksponatų parodos atidaryme Čurlionio vardo galerijoje Chicagoje. Viduryje stovi Lietuvos Foto Archyvo tarbos pirmininkas Stasys Budrys. Z. Degučio nuotr.

Liaudies šokių ir dainų programą "Nuo Sudaužtinio iki Kupolinio" atliks Clevelando "Grandinė" ir sol. Aldona Stempuzienė-Svedienė gegužės 8 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Bilietai gaunami "Gifts International" prekyboje. Atvykdamai paremsite PLJS Ryšių centro ruošiamą Lit. seminarą, kuris šią vasarą ruošiamas jau devintą kartą.

V. Veselka, žinomas medžio drožinėjimo darbų menininkas, sutiko Dainavos stovyklavietėj vaikus supažindinti su medžio drožinėjimo ir skaptavimo darbais, o Elv. Idzelienė sutiko pamokyti tautinių juostų audimo. Lietuvių kilmės vaikams stovykla vyks rugpjūčio 8-15.

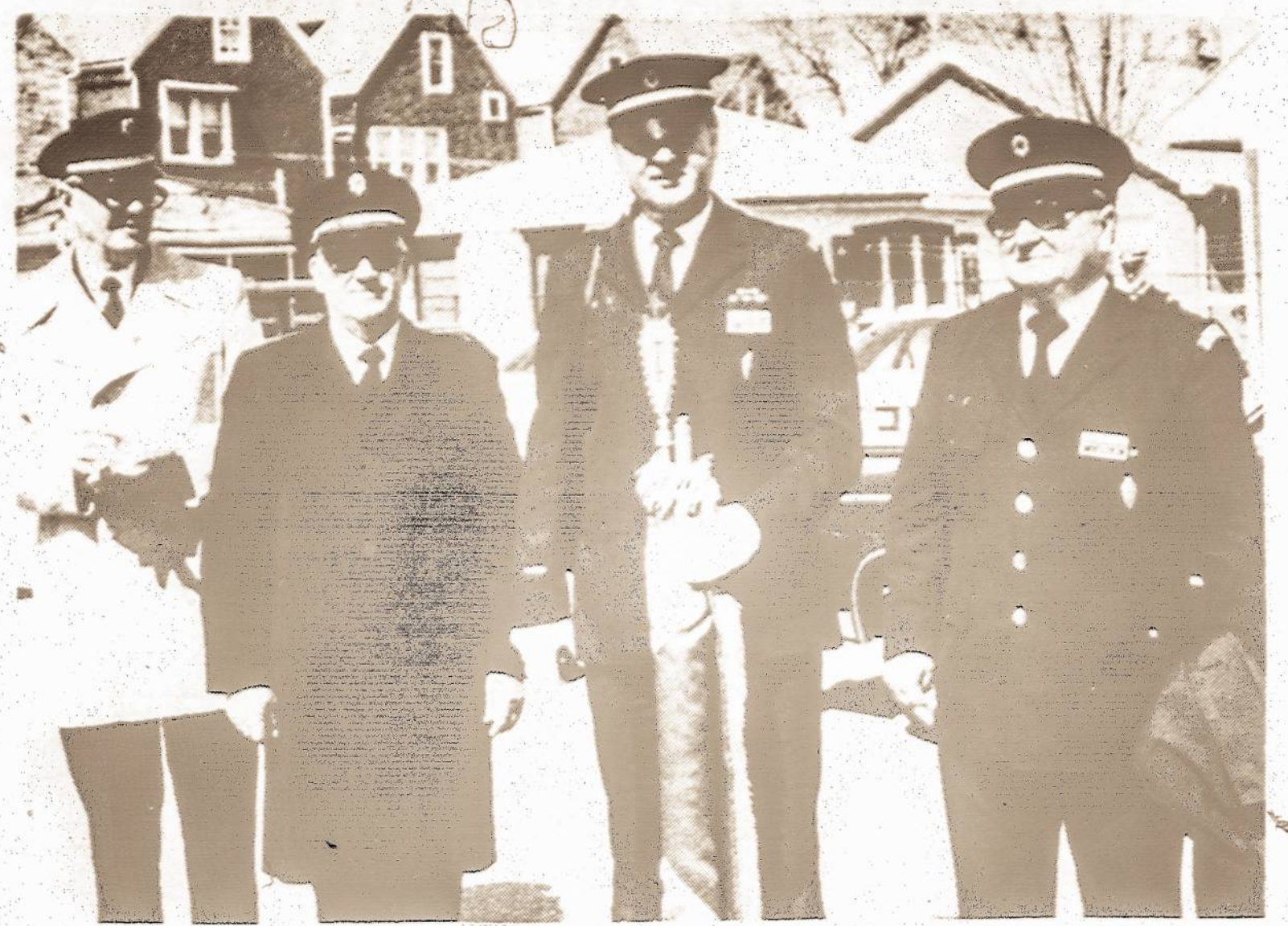
TAUTINIO SAMBŪRIO SUSIRINKIMAS

Metinis Lietuvių tautinio akademinio sambūrio susirinkimas įvyko kovo 25 d. Lietuvių tautiniuose namuose. Išklausti valdybos pranešimai, pasidalinta mintimis apie praeities ir ateities darbus, naujai kadencijai perrinkta senoji valdyba.

Sambūrio veiklos pagrindu—paramos telkimas lietuvių švietimo institucijoms. Tuo ypač naudojasi Pedagoginis lituanistikos institutas, kuriam sambūris kasmet skiria bent po 1,000 dol. Ir šiame susirinkime nutarta tokią paramą paskirti, ją ateityje pagal išgales net ir padidinant. Remiama taip pat Vokietijoje esanti Vasario 16 gimnazija.

Šia proga sambūrio nariai išklaušė Pedagoginio instituto neakivaizdinio skyriaus vedėjo Mykolo Drungos pranešimą. Drunga pabrėžė, jog, greta Lietuvių fondo, tautininkų sambūris yra vienintelis pastovus institucinis Pedagoginio instituto rėmėjas.

Sambūriui vadovauja pirm. Antanas Kalvaitis, vicepirm. Alfonsas Pimpė ir Stasys Virpša, sekr. Ignas Andrašiūnas ir išd. Stasys Vidmantas. Revizijos komisijoje: I. Andrašiūnas, J. Grigaitis ir J. Žemaitis.

New Yorko Simo Kudirkos šaulių kuopos atstovai, dalyvavę Amerikos ir Kanados šaulių suvažiavime Chicagoje kovo 27-28 dienomis: Iš dešinės: A. Sakalas, A. Jankauskas, J. Eglinskas. Ed. Šulaičio nuotr.

Amerikos ir Kanados šaulių kuopų atstovai žygiuoja į pamaldas jų suvažiavimo metu kovo 28 d. Chicagoje. Ed. Šulaičio nuotr.

Šaulių suvažiavimas Chicagoje

Kovo 27-28 dienomis Chicagoje buvo JAV ir Kanados šaulių suvažiavimas, kuris vyko nuosavuose Šaulių namuose. Iki pat suvažiavimo pradžios nebuvo žinoma—ar šis suvažiavimas galės būti pravestas, nes bylinėtis įpratę šauliai buvo amerikiečių teismo prašę, kad šis uždraustų posėdžiavimą. Tačiau amerikiečių teismas nusprendė į lietuvių reikalus nesikišti.

Šaulių sąjungos pirm. K. Milkovaitis savo pranešime pažymėjo, kad turima 29 šaulių daliniai. Jis kalbėjo apie išleistas knygas, kultūrinę veiklą, o daugiausia apie tarpusavio nesutarimus, teismus—vietinius ir amerikiečių. Vien tik advokatams buvo sumokėta virš 4 tūkst. dolerių!

Buvo pašalintas Garbės teismo pirmininkas M. Šnapštys, kuriam net suspenduotos nario teisės! Balsuojant pirmininku perrinktas tas pats K. Milkovaitis, prieš kurį amerikiečių teisme buvo kelta byla! Jis balsavimuose gavo 101 balsą, o jo didžiausias oponentas—J. Stašaitis—79. Nemaža kartėlio sukėlė ir suvažiavimo metu ginčai, nors opozicija čia negavo balso; kai kurie nebuvo įsileisti net į salę. Nebuvo leisti net tebėtojai. Drausmė tikrai buvo kariška.

Antrąją suvažiavimo dieną Brighton Park lietuvių parapijos bažnyčioje įvykusių šaulių pamaldų metu kun. J. Borevičius ne be reikalo kalbėjo apie meilę. Bent šimtinė kartu kartodamas šį žodį:

kun. Borevičius karingiesiems šauliams bandė įpūsti šiek tiek tarpusavio meilės, vienas kito supratimo, ko jiems iki šiol labiausiai trūko. Reikia tikėtis, jog tie žodžiai pateko į klausytojų ausis.

Tačiau sprendžiant iš tolimesnių pasisakymų Naujienose jau po suvažiavimo kun. Borevičiaus žodžiai nedaug tedavė naudos, nes tame laikraštyje ir vėl prasidėjo nepatenkintųjų sąskaitų suvedinėjimai.

E. Tyl.

Dainų šventės komitetas jau priima registracijas chorų, norinčių dalyvauti šventėje 1983 m. Registruotis pas Joaną Krutulienę, 7355 So. Richmond Ave., Chicago, Illinois 60629.

Jaunimo Centro koncertas vyks gegužės 23 savo rūmų didžiojoje salėje, Chicagoj. Programą atliks Lietuvių Operos choras.

ATSTOVAS HYDE SIŪLO PASKELBTI "BALŲ LAISVĖS DIENĄ"

Sausio 27 d. Kongresmanas Henry J. Hyde (Illinois) Atstovų Rūmuose paskelbė bendrą rezoliuciją (H. J. Res. 386), kurioje siūloma kasmet birželio 14 d. minėti Baltų Laisvės Dieną, kuri "simbolizuotu amerikiečių solidarumą su pavergtaisiais pabaltiečiais". Rezoliucija perduota Senato ir Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komitetams.

VIENYBĖ. 1982 balandžio 15 d.

JAV LB VISUOTINIS SUVAŽIAVIMAS

JAV LB trisdešimtmečio minėjimo proga kovo 17 d. įvyko JAV LB Antrasis visuotinis suvažiavimas. Suvažiavimo metu 8 moderatoriai padarė trumpus, ne ilgesnius 5 min. pranešimus ir po kiekvieno pranešimo vyko diskusijos. Darbo tvarkėje buvo svarstomos šios temos: Mokinių skaičiaus padidinimas šeštadieninėse mokyklose—Juozas Plačas, Lietuviškų parapijų metai ir jų vykdymas—Romas Bublys, Lietuviškų sodybų seneliams kūrimas—dr. Regina Kulienė. Ko mes norime iš sekančių Pasaulio Lietuvių Dienų?—dr. Antanas Razma, JAV LB santykiai su kitais veiksniais—Aušra Zerr, Lietuvių Fondo komitetų ar įgaliotinių steigimas prie apylinkių—Stasys Baras, Lietuvių kultūros reikalai, Lietuvos atstovybės restauravimo klausimas—Vytautas Izbickas ir laisvos diskusijos šiais klausimais: Lietuviškos katedros įgyvendinimo klausimas, Jaunimo kongresas ir jo vykdymas, Solidarumo įnašo svarba, Vasario 16 minėjimų ruošimas ir laisvo apsisprendimo valios įgyvendinimas, apylinkių pirmininkų dalyvavimas JAV LB Tarybos sesijose, sportas šeštadieninėse mokyklose ir kt.

JAV LB trisdešimtmečio minėjimo akademinė dalis

Kovo 17 d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre, Detroit, įvyko JAV LB trisdešimtmečio minėjimo akademinė dalis, kurios metu buvo sudarytas garbės prezidentas, organizacijų sveikinimai žodžiu ir raštu, žymenų įteikimas nusipelnusiems bendruomenininkams. Akademijoje pagrindinę kalbą pasakė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirm. Vytautas Kamantas.

Septintoji Lietuvių Tautinių Šokių Šventė

Kovo 19 d. JAV LB Krašto valdyba svarstė vietą ir laiką Septintosios Lietuvių Tautinių Šokių Šventės. Jau anksčiau JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus dalyvavo Lietuvių Tautinių Šokių Instituto posėdyje, kur tas klausimas irgi buvo svarstomas. Abi pusės pageidavo sekančią Lietuvių Tautinių Šventę ruošti naujoje vietoje. Buvo svarstytytos sąlygos

tokią Šventę suruošti Detroito arba Clevelande, tačiau Detroitas atpuolė, nes 1984 m. liepos 4 d. savaitgalio metu didžiosios salės jau išnuomos kitų.

Dr. Antanas Butkus rado, kad Clevelando Coliziejus dar neužimtas. Jame telpa 17,000 žiūrovų ir salės grindų plotas yra užtenkamai didelis, nes jame galima padaryti nuo 36 iki 40 kvadratų, kada Chicagos amfiteatre buvo tik 28 kvadratai. Taigi 36 ar 40 grupių galėtų šokti iš karto. Mašinų statymo aikštė yra gana didelė, o Case Western Reserve universitete galima gauti 700 kambarių nakvynėms. Vieno kambario kaina dviem asmenims 4 naktims tik 54 dol. Taipgi dr. Antanas Butkus sutinka vadovauti Septintosios Tautinių Šokių Šventės rengimo komitetui.

JAV LB Krašto valdyba Clevelando vietai pritarė ir įpareigojo pirm. Vytautą Kutkų galutinai susitarti su Lietuvių Tautinių Šokių Institutu, kuriam vadovauja Galina Gobienė.

Vasario 16 aukos

Kovo 19 d. JAV LB Krašto valdybos posėdyje vicepirmininkas finansų reikalams Alfonsas Vėlavičius painformavo, kad dar tik 32 apylinkės atsiskaitė su Krašto valdyba už Vasario 16 proga surinktas aukas. Tačiau jau atsiskaitė apylinkės šiais metais surinko 9% daugiau negu pereinamais metais. O pereinamais metais Vasario 16 proga visos apylinkės surinko virš 60,000 dol.

JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus ir Visuomeninių Reikalų Tarybos pirm. Aušra Zerr kovo 9 lankėsi Amerikos Balso (Voice of America) įstaigoje. Lietuvių skyriuje tarėsi su Alfonsu Petručiu ir Jurgiu Blekaičiu. Be to susitiko su Romu Kasparu ir Linu Rimkum.

Po to JAV LB Krašto valdybos atstovai, lydimi Alfonso Petručio, turėjo pusantros valandos pašikalbėjimą su Europos skyriaus vedėju William Dickson. Buvo prašyta nenaudoti labai trumpų bangų, trumpesnių negu 19 metrų, nes Lietuvoje toms bangoms sunku gauti aparatus ir silpnai girdima.

Liberty Federal Garbės Prezidentas Charles S. Cheleden — pensininkas

Charles S. Cheleden, Liberty Federal banko Garbės Prezidentas

Vienybės skaitytojams gerai pažįstamas vienas gambiausių lietuvių finansininkų, philadelphietis Charles Cheleden, sulaukęs garbingo amžiaus, "pusiau poilsiauja", tai Philadelphijoje, tai Floridoje. Bet visą amžių sunkiai dirbęs, ir tapęs pensininku, finansiniai lietuvių ištaigoms, spaudai bei radijui ir kitai kultūrinei veiklai praktiškais patarimais tebetalkina.

Charles Cheledino tėvelio batusiuo Čeledino 1901 m. patalpose Philadelphijoje suėjo 33 Čeledinų giminės, kaimynų, ir sudėjo \$76, išigydami 82 akcijas ir įsteigė "lietuvišką bankelį", jį pavadindami First Lithuanian Building and Loan Association. Tikslas—lietuvių santaupas panaudoti visokeriopai lietuvių pagalbai, taip pat lietuvius burti į Centrą ir būti pajėgesniais finansiniai ir kultūriniai. Ir sėkmingiau tikslo siekti—buvo svarbu įsteigti lietuvišką centrą—namus, kuriuose savais reikalais lietuviai galėtų susirinkti posėdžiams, kultūrinėms pramogoms, na ir pasiilksminimams. Tėvams ypač rūpė-

Taipgi buvo prašoma padažninti lietuvių transliacijų laiką ir padidinti lietuvių tarnautojų skaičių. Išklausti ir skyriaus vedėjo William Dickson pageidavimai.

jo, kad jų vaikai bendraudami lietuvių centre vieni su kitais susipažintų ir ilgainiui sukurtų lietuviškas šeimas.

AUGIMO PRADŽIA

Po metų laiko lietuviškojo bankelio kapitalas pasiekė \$1,000. Lietuvių namams išigyti dar nebuvo gana. Tada iniciatorių grupė nutarė pasiūlyti 4% lietuviams, kurie bankeliui paskolins pinigų. Paskolų gavo \$2,000. Pavyko! Būdami "turtingi" jie pajėgė įsteigti Lietuvių Tautinį savišalpos klubą South Philadelphia. Kai šiam klubui sekėsi, vėliau tų lietuviškųjų klubų Philadelphia didmiestyje buvo įsteigti dar 5.

Atmokėjus paskolas bankelyje dar liko \$300.

Bankelis vis dėl to augo. Po 20-ies metų turėjo jau pusę milijono dolerių.

Lietuviai nebūtų lietuviai, jei—pasisekus—nepradėtų peštis! Bet ši kartą "peštynės" išėjo į naudą. Susidarė opozicija, norėjosi vadovybę perimti, bet bankelį išauginusieji savo pusėje turėjo daugiau draugų, ir jiems vadovybę pasiliko. Tąsynės tęsėsi apie penkerius metus.

Tuo metu namams pirkti bei parduoti agentas Jonas Baravykas buvo gerokai finansiniai sustiprėjęs, gelbstimas savo giminių ir klientų, stambesnėmis sumomis nupirko daug bankelio akcijų. Padirbėjęs, bankelis priartėjo prie 2 milijonų dolerių.

1930 m. depresijos metais daug kas buvo priversti iš bankų išsiimti savo santaupas, o skolininkai bankams nepajėgė paskolų gražinti. Dėl tos priežasties daug finansinių įstaigų tada Amerikoje subankrutavo.

Vis dėlto Philadelphijos lietuvių bankelis išliko gyvas tik Čeledino dideliu vadovybės rūpesčiu ir banko narių pasišventimu! Per kelis metus indėliai buvo išmokėti, nors 1934 m. bankelio kapitalas sumažėjo iki pusės milijono. Tuomet bankelio vadovybė išsyrūpino valdžios apdraudą, kuri garantavo, kad, nežiūrint kas beatsitiktų, JAV valdžia skolininkams jų įnašus apmo-

Nukelta į 14 psl.

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 25 metų sukakties minėjimas. Pranešėja Vilija Nasvytė pristato buvusias ir dabartinius mokyklos mokytojus.

V. Bacevičiaus nuotraukos

... už Atlanto kūdros ... jie ten bergždžiai, be naudos Tautai rūgsta ir dziūsta. J. Kėkštas

RYŠIŲ ISTORIJA

Užsienio lietuvių literatūros tyrinėtojas V. Kazakevičius Lietuvos rašytojų sąjungos organe Pergalėje beveik kas numeryje išspausdina įžvalgias apžvalgas Kovo mėnesio numeryje atpasakojo jo daugiau kaip 15 metų korespondenciją su poetu Juozu Kėkštu-Adomavičiumi (1915-1981). Dėmesys skiriamas autoriaus ir Kėkšto pastangoms—kiti pasakytų "samokslui"—gražinti išėvių dvasinę kūrybą į Lietuvą.

Kėkštas po Sibiro, Egipto, Italijos ir Argentinos pats simboliškai grįžo į Lietuvą 1964 m., kai Vilniuje buvo išleista jo poezijos rinktinė "Lyrika". Prieš tai, 1959 m., šis "žemininkų" poezinės srovės vienas pradininkų ir tiesioginiai buvo priartėjęs prie Lietuvos, persikeldamas gyventi iš Buenos Aires į Varšuvą.

Poetas rekomendavęs artimesniems ryšiams su Lietuva K. Almeną, S. Makaitytę, V. Šlaitą, prof. A. Greimą, A. Mackų, J. Meką ir kitus "plunksnuočius". Jo vienminčiai žemininkas K. Bradūnas kategoriškai atsisakęs spausdinti savo kūrybą Lietuvoje, dėl ko Kėkštas neva niršęs laiškuose Kazakevičiui.

Baigdamas savo apžvalgą, Kazakevičius taip rašo: "Paradoksalu, bet tarp tų, kuriuos J. Kėkštas "nurašė į mėšlyną", atsirado žmonių, nuoširdžiai ieškančių kelio į Tarybų Lietuvos kūrybinį gyvenimą. Tuo tarpu tie, kuriais poetas itin tikėjo, pasirodė esą aršūs bendradarbiavimo su Lietuva priešinkai."

Kultūrinių ryšių galimybę su Lietuva bene pirmiausiai iškėlė socialistinės pakraipos žurnalas Darbas ėjęs Bostone, viename savo straipsnyje 1958 m. Vienas straipsnio bendraautorių buvo vienybietis Almus Šalčius.

ATMEZGĖ MAZGĄ

Kai prieš porą metų Chicagoje lankėsi dramaturgas K. Saja, jis Jaunimo centro kavinėje tarp ištraukų iš savo raštų papasakojo ir nespausdintą novelę "Velnio mazgas". Joje fokusininkė iš Omsko, Tomsko ar net Čeliabinsko užburia savo nedraugiškus turistinės kelionės bendrus, pademonstruodama lengvai atrišamą jūreivišką mazgą.

Autorius pagaliau šį savo pasakojimą atspausdino kovo 20 dienos Literatūros ir meno savaitraštyje.

Dar vieną atsiminimų tiltą iš Lietuvos atitiesė operos solistė A. Stasiūnaitė, tik prieš metus keliauvusi ir dainavusi Amerikoje. Kovo pradžioje ji Vilniaus filharmonijos salėje davė pirmąjį savo rečitalį, nors operoje jau dainuoja šešti metai. Pirmoji koncerto dalis buvo skirta kompozitoriams J. Juzeliūnui, D. Smolskiui ir Ž. Virkšui antroji—klasikų H. Perselo ir Gioacini Rossinio kūrybai.

Lietuvoje yra labai išpopuliarėjusi estradinė muzika, kuri grojama ir dainuojama visuose restoranuose, naktiniuose baruose bei specialiuose koncertuose. Nuotraukoje vaizdas iš Vilniaus Dainavos naktinio baro—solo dainuoja pasizymėjusi estrados solistė Onutė Valiukevičiūtė.

V. Kapočiaus nuotrauka

Solistė yra mezzosopranas. Jos buvusi dainavimo mokytoja S. Vaidžiūnaitė rečitalį išgyrė, bet pažymėjo, kad "dainininkei reikėtų dar daugiau dėmesio skirti raiškesnei tarčiai."

BALETAS

Kovo 10 d. "didysis brolis" buvo atsiuntęs į Vilnių savo kultūrbrigadą. Valstybiniame akademiniam operos ir baleto teatre R. Šcedrino baleto "Ana Karenina" spektaklyje Anos vaidmenį atliko pasaulinio garso šokėja, Maskvos Didžiojo teatro primabalerina Maja Pliseckaja. Ji su savimi buvo atsivežusi visą "bratuškų" būrį nuo paties kompozitoriaus, kuris yra jos vyras, iki dailininko. Tik tai trečiaeilės roles atliko lietuviai menininkai, išskyrus J. Aleksą, kuris spektakliui dirigavo.

Pliseckajos motina yra kilusi iš Vilniaus.

Tuo tarpu kadaise nežemai stovėjęs Kauno baletas merdi. Tiesa, mieste veikia J. Naujalio vidurinės meno mokyklos choreografijos skyrius, į kurį kas dveji metai galėtų būti priimami 25 mokiniai. Tačiau 1977 m. priimti tik 5, 1975—11 ir 1973—10. Dalis absolventų įsidarbina Kauno muzikiniame teatre, kuriame yra 22 vietos. Tačiau jau prieš tai, dar iš mokyklos, pačius gabiausius išvilioja Vilniaus M. K. Čiurlonio meno mokyklos choreografijos skyrius, o vėliau—Vilniaus opera ir baleto teatras.

"Pabėgeliai" teisinasi, kad, išimokius aštuonerius metus, nesinori šokti kankanus ir panašius šokius operetėse. Dar kiti išeina dirbti negiminingose srityse, kaip, pvz., K. Jakubauskas, kuris tarpo kontrolieriumi Kauno radijo gamykloje.

Kažkodėl ir patys kauniečiai yra abejingi savo šokėjams, kas labai primena išėvių teatrą ir jo merdėjimą, kurio branduolį ir nemaža publikos taip pat sudaro buvę kauniečiai. Taigi, kaip "komunistiniame rojuje", taip ir ant žemės!

Net ir polinkis į atsiminimus toks pat.

Kovo 27-ąją Lietuvos baleto pradininkė M. Juozapaitytė-Kelbauskienė šventė savo 70-ies metų sukaktį. Ta proga Vilniaus operos ir baleto teatre įvyko iškilmingas baleto "Don Kichotas" spektaklis veteranei pagerbti.

MASĖS ŠOKA

Bet jeigu profesiniam šokiui Lietuvoje sunku, tai už tat pramoginiai ir choreoterapiniai šokiai tarpsta. Į pirmųjų varžybas prisirenka pilnutėlės sporto salės ir kultūros namai. Ten juos ypač išpopuliarino gydytojai Jūratė ir Česlovas Norvaišos.

Dr. Norvaišienė pastaruoju metu prisideda ir prie Amerikoje taip gerai pažįstamų aerobinių šokių, kurie Lietuvoje pradeda pakeisti darbinę mankštą fabrikuose ir gamyklose. Štai "Vilniaus statybos" šokio terapijos užsiėmimus lanko per tris šimtus žmonių. Vienas tokių užsiėmimų ciklas trunka 14 savaitių. Du vakarus per savaitę susirenka dvi grupės po 150 žmonių. Jie sustoja ratu ir pamėgdžioja viduryje stovinčią choreografe ir psichoterapeutą-gydytoją, panašiai kaip "Jurgelį meistrėlį" šokdami.

Dalyviai, kurių dauguma dirba sėdimus darbus, tvirtina, kad tokie šokiai paliečia sąnarius, pašalina galvos skausmus, atpalaiduoja kūną, ypač nugaros, raumenis ir padaro lankstesnes kojas. Tačiau gydytojai sako, kad tai profilaktinė terapija sveikiems žmonėms, o ne ligoniams gydyti.

ROBOTAI

Neseniai inžinierius D. Tijūnelis Chicagoje skaitė paskaitą apie robotus, kurie pramonėje vis dažniau pakeičia žmones. Jis parodė statistinę lentelę, iš kurios paaiškėjo, kad daugiausia patentų robotams užregistruojama Tarybų S-goje.

Robotų yra ir Lietuvoje. Juos naudoja Panevėžio autokompresorių gamintojai, "Ekran" kinemo-skopų (one picture tube) gamykla

ir "Metalisto" galvaninis cechas.

Ir pats žodis "robotas" yra slavškos kilmės. Pirmą kartą jį panaudojo čekų dramaturgas Capekas pjesėje "R.U.R." (=Rural Universalnij Robotnik), kas laisvai išvertus reiškia "universalus baudžiaininkas" arba "vergas".

Taigi į Lietuvą atėjo ne tik atominis amžius su elektrine Ignalinoje, bet ir robotinis. Turistams dažnai krinta į akis, kad kontrastai komunistiniame pasaulyje dar didesni negu kapitalistiniame. Nežiūrint robotų ir atominių elektrinių, Lietuvos komunalinio ūkio ministras J. Sėrys rašo: "Pavyzdžiui, dėl mechanizacijos įrengimų stokos šiandienai kiemsargių ir laiptinių valytojų pagrindinis mechanizmas—kaip ir prieš šimtmečius—šluota, šepetys, kastuvas, kibiras... Maža gabaričių šlavimo mašinų, sirblių laiptinėms valyti ir kito inventorius gamyba užtrunka".

KOLEKTYVINIAI SODAI

Lietuvos žmonės ir net valdžios atstovai ilgai didžiavosi didžiųjų miestų pakraščiuose savo kolektyviniais sodais. Tai miestiečiams išskirti maži žemės sklypeliai, kuriuose jie augina daržoves ir neretai surenčia vasarnamius. Tokių sodų yra 871. Jie užima 7 tūkstančius hektarų žemės, o sklypus turi 120 tūkstančių žmonių, kurie priklauso vietinėms sodininkystės draugijoms.

Laikui bėgant, apsukrūs miestelėnai šiuose soduose ėmė statyti vis prabangesnes ir prabangesnes vilaites. Nors leidžiamas pastatas tik su 45 kvadratiniais metrais ploto, šiam nuostabui dažnai buvo nusižengiama, įrengiant rūsius, pristatant imantrius garažus ir pan.

Įstatymo laužymas pasidarė toks akivaizdus, kad net pats Lietuvos komparijos centro komitetas rado reikalą kovo pradžioje paskirti vieną savo posėdį padėčiai apsvastyti. Išvados ne vienam namelio savininkui gana liūdnos. Čk pavedė prokuratūrai ir Vidaus reikalų ministerijai nustatyti, kas neteisėtai įsigijo medžiagą nameliams statyti, kas pasistatė per didelius, kas juos neteisėtai perrašė giminėms ir nubausti piktadarius, bei priversti juos valstybei atlyginti nuostolius.

Charakteringa, kad tarp didžiųjų prasizengusių išvardinti "Beržo" sodininkystės d-jos nariai, kuriuos sudaro Vilniaus savivaldybės darbuotojai. Jiems reikėjo prižiūrėti, pagal pareigas, kad kiti laikytųsi tvarkos.

***

TRUMPAI

Dar prieš karą žinomas Panevėžio muilo fabrikuos dabar per dieną pagamina 18 tonų produkcijos: 17 pavadinimų kieto ir keturių rūšių skysto tualetinio muilo.

***

Lietuvoje komjaunimui priklauso 481 tūkstantis vaikinių ir merginų, kurie suburti į šešius tūkstančius vienetų.

VIENYBĖ, 1982 balandžio 15 d.

Marijos Svažienės kilimai "Žiema" ir "Erdvėje" nors ir sumaniai sukonstruoti prarado tą betarpiškumą, kuriuom pasižymi "Muzikiniai Ritmai". Kilime "Pilkoji Gėlė", Svažienė daugiau paimitavo aliejinę tapybą ir tuom pačiu iš kilimo atėmė jam priklausiantį savytumą, tačiau kompozicijos, spalvų ir tekstūros atžvilgiu, kilimas be priekaištų.

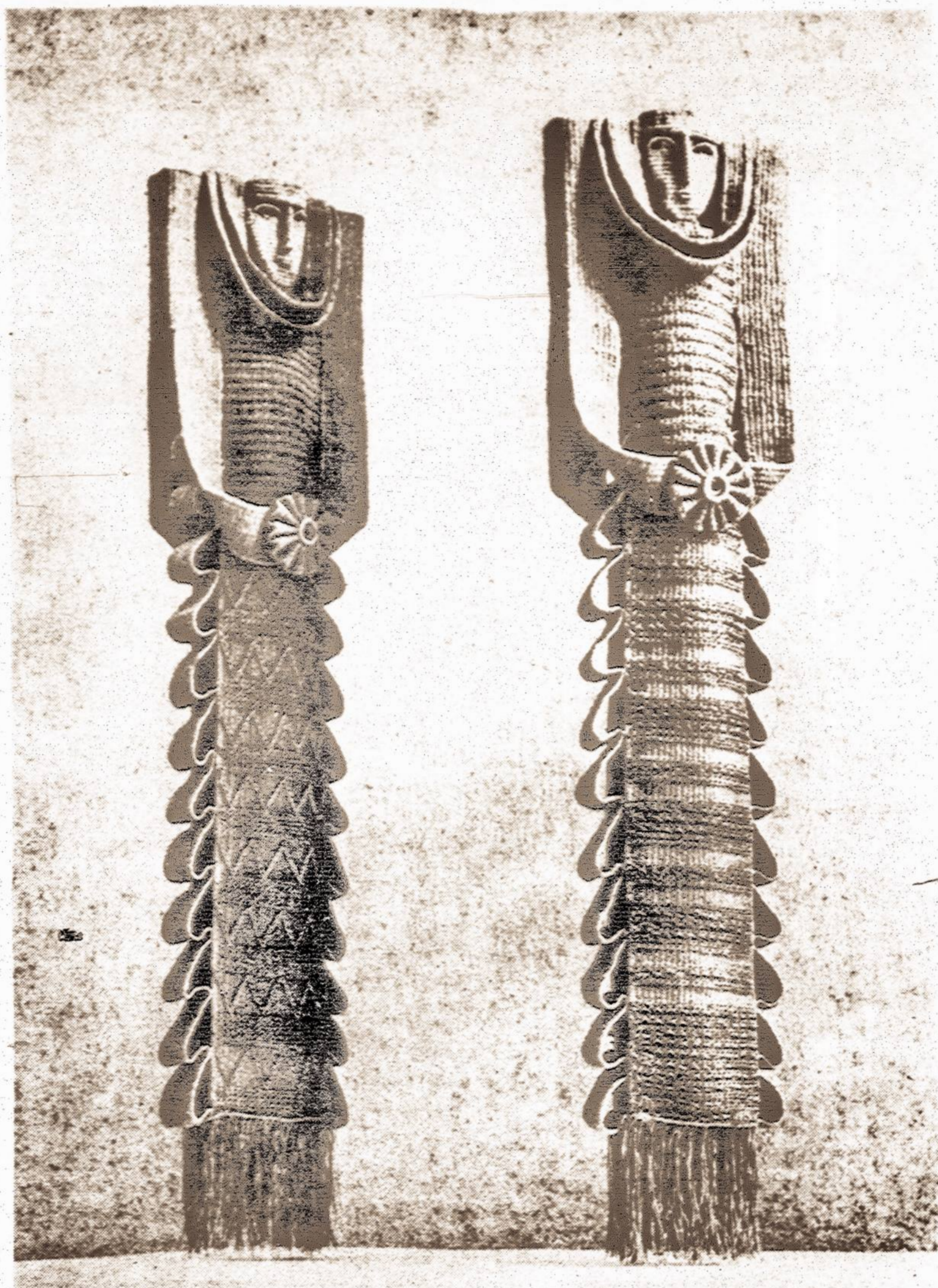
Mina Levitan-Babenskienė kilime "Veržimasis" (1975) leido kalbėti spalvai palikdama formai tik rėminę paskirtį. Pačią kompoziciją horizontaliame formate suskirstė į tris bemaž lygias dalis palikdama centrinėje dalyje dominuoti pilkai spalvai, tiesa gražiai ir nuansuotai, bet be jėgei atsispirti šoniniam formų stipriam žaliai koloritui. Bendrai patį kilimą dėl savo paprastumo ir išgautos veikiamosios jėgos į žiūrovą, reikėtų laikyti jos pačiu pajėgiausiu kūriniu. Kiti du kilimai "Amžinoji Ugnis" ir "Himnas Gyvenimui" dėl savo teatralumo yra praradę intymumo. Atrodo, kad kilime "Veržimasis" autorė neišvengė stiprios meninės įtakos iš Olga Rozanova 1917.

Danutė Kvietkevičiūtė savo gobelenais prisistato kaip labai pajėgi ir kūrybinga dailininkė. Jos "Duonos Žydėjimas" (1977), ypatingai "Žolė" tarp lietuviškų gobelenų yra tikrai nuostabūs ir išimtinai vertingi kūriniai, verti Muziejaus sienų apsaugos.

Cia autorė žolės ritminių formų augime, sugebėjo ne tik tas formas išsaugoti jų nedeformuodama, bet jų bangavime išjausti-perduoti net ritminį vėjo dvelkimą. Bendras žalsvas gobeleno išpūdis praturtintas pilkšvais retkarčiais ružavų spalvų žolių rėmeliais, įvedant į gobeleną kai kurias ružavas net raudonas detales padaro jį spalviniu ir forminiu labai turtingą. Siužetiniu atžvilgiu šis gobelenas nukelia į žalios veržlos pievos pasakišką pasaulį. Tame pasaulyje dešinėje kilimo pusėje įjungta žmogaus galva su dviem mėlynom didelėmis akimis ir dviem rankom lyg laikanti sulūžusią laimės juostą. Atydžiau išsiūrius gobelene pastebėsite rasą kuri atvaizduota daugybėje mažų reljefinių apskritimų. Šie apskritimai, kaip varpo dūžiai, praturtina žalių siūbuojančių žolių vertikalinių linijų bėgimo ritmą. Šių apskritimų ritminė paskirtis, randama ir M. K. Čiurlionio kūryboje. Žolių forminė ir spalvinė didelė-geometrinių formų grupuotė suteikia gobelenui stiprią architektonišką kompoziciją.

Šiame žolių pasaulyje, dailininkė siužeto originalumu ir panaudotų forminiu bei spalviniu formu turtingume, mums atskleidė savą, kūrybinių galių versmę. Jos nuostabios.

Bronė Valentinaitė-Jokubonienė gobelene "Kriauklės" (1973) mus džiugina bėgančių horizontalinių formų ritmu kuriame "maudosi" dvi didelės ir trys mažesnės asimetrinio apskritimo formos primenančios jūrų kriauklės. Ši kompozicija, didžiulias formas jungia toniniais spalvų niuansais. Siužeto paprastumas, o taip pat pačios kom-

Honoratė Razmienė. Erdvinė kompozicija "Sventė". 1976.

pozicijos bepretenziškumas duoda gobelenui monumentalumą ir rimtį.

Bronė Valentinaitė-Jokubonienė gobelenas "Seivos", 1975 ir batikas "Koralai" yra persunkti to pačio žaismingo ritmo, kur gobelene jis perduodamas horizontalių ir geometrinių formų pagalba, o batikoje, fantastinės augmenijos formoje. Gaila, kad abudu darbai leidinyje reprodukuoti bespalviai. Pagaliau autorės gobelenas "Džiaugsmas" mus nukelia bemaž į čiurlionišką pasakų pasaulį. Šiame gobelene spalvose reprodukuotame autorė taip pat didelėmis asimetrinėmis formomis atidengia tarsi kosminio pasaulio vartus. Dešinėje gobeleno pusė didžiąja dalimi slypi melsvai tamsiame fone, kuriame skrieja lyg medžio lapo sulenkta forma, kuri skleidžia spindulius į abidvi gobeleno dalis. Spinduliai ir dešinioji gobeleno dalis yra pilkšvoje rausvos ir oranžinės spalvos giminytėje. Spinduliai skriejantys per tamsią erdvę yra tamsiai raudonai spalvai artimos skalės. Gobeleno dešinėje dalyje aukštutiniam kampe tarp spindulių švyti šviesios ir šiltos spalvos įvairių formų ir dydžio plėmeliai. Pastarieji sugestiuoja žvaigždėtą sietyną. Neįprasta ir originali kompozicija. Joje didžiųjų formų dinamika prigludžia ir talpina galybę nuansuotų detalių, kurios skraido ir papildo autorės suorkestruotą ritminę visumą. Jokubonienės išradingumas ir kūrybingumas išgauna, kad ritmo ir formos judesiai lyg nukelia žiūrovą į muzikos laukus, kuriuose

klesti gėris ir skamba spalvų ir formų pagalba užrašyti simfonijos garsai.

Genovaitė Žilinskaitė gobelene "Kalnuos" (1947) jau liepsnų formomis sprendžia vertikalios kompozicijos problemą. Tamsiosios gobeleno formos yra suskaldytos mažesnėmis formomis, kurios priduoja gobelenui kompozicinį turtingumą. Gobelenas "Debesų Sešėliai" (1973) nors turi giminingumo su pirmuoju savo kompozicinių formų vertikalumu, visgi skiriasi savo formų asimetriškumu. Cia dideli spalvingi plėmai su dominuojančių šiltų spalvų koloritu įtaigojami kalbėti spalva. Tamsių spalvų trijose grupėse išdėstymas kompoziciniu atžvilgiu daugiau kreiptas į ornamentalią koncepciją. Manysiu, kad autorė yra daug žadantis talentas.

Silvinija Giedrimienė knygoje reprezentuojama dviems gobelenais "Sportiniai žaidimai" (1976) ir "Peizažas su Upeliu" (1977), bei kilimu "Statybos" (1975). Tenka pripažinti kad autorė su gobelenu "Sportiniai žaidimai" sprendė sunkią figūrinę kompoziciją. Jai priklauso dideli nuopelnai, kad šią temą ji ištraukė iš standartinės benalybės—figūras pasigėrėtinai sumaniai sujungė formomis ir spalvomis. Pats formatas (260 per 330) cm yra imponuojantis ir todėl jo sumažinimas reprodukcijoje patį gobeleną kiek sumulkiną. Šiame kūrinyje autorė parodė savo sugebėjimus spręsti sėkmingai sudėtingus uždavinius. Įvestos žaidėjų skaitlinės apjungė pavienius kompozicinius elemen-

tus, ritminiai praturtino ir taip jau "vėjuotą" bei dinamišką nuotaiką.

Nemažiau įdomus ir vertingas, kūrybiniu atžvilgiu, jos gobelenas "Peizažas su upeliu" (1977). Šiame kūrinyje ji užtikrintai valdo didžiąsias formas, rasdama būdus joms tarp savęs sujungti ir vienai iš kitos išplaukti. Ji sugeba, geometrinių formų atšiaurumą, paversti gyvais kūnais, kurie prisiima jiems skirtą iškalbingumą. Šios rūšies kūriniai savo paprastume atidengia ir savo didybę. Pastaroji mus džiugina ir žavi.

Autorės kilimas "Statybos" (1975) kaip ir jos gobelenuose yra sumaniai sukarpytų geometrinių formų junginys. Šiame kilime kiek per daug pažįstamas komponavimo būdas, kuris žudo individualybę.

Vladas Daujotas savo gobelenais "Žalia, Raudona" (1976) ir "Pavasaris" (1974) yra dėmesio verta kūrybinių bandymų asmenybė. Tiesa, jis kol kas yra kuklus, tačiau sprendžia kompozicijos amžinuosius ir pagrindinius dėsnius: formą ir spalvą. Šių dviejų elementų tarpusavyje santykiavimas gimdo bedaiktinio meno pradus. Juose, jau nuo seno gobelenuose išpildytas ornamentizmas, spalvų ir formų pasikartojantis ritmas. Kaip šiuos pradus "atsisijojame" į jų prigimtinių formų paprastumą dažnai galima išgauti monumentalumą.

Abudu Vlodo Daujoto darbai, gobelenas ir kilimas, yra tos pačios meno filosofijos kūdikiai. Pati filosofija nėra smerktina, nes ant jos pamatų remiasi visa šiuolaikinė architektūra. Ryškus šios filosofijos apibrėžimas ir ribos labai riboja savitos individualybės susiformavimą. Ši filosofija yra artimiausia internacionalinės kalbos atstovė. Nelaimė glūdi kad joje pats žmogus verčiamas būti robotu, o pats robotas kol kas dar neprisiima žmogui būdingų sprendžiamųjų funkcijų. Ar Vladas Daujotas susidoro su šios filosofijos mene glūdinčiais akligatviais turės parodyti jo ateities darbai. Iš savo pusės galiu tik palinkėti sėkmės!

Honorata Rasnienė, Lietuvos kilimų kūrėjų šeimoje užima visiškai skirtingą vietą. Ji savo kilimu "Lietuva" (1975) ir erdvine kompozicija "Sventė" (1976) kilimine technika ir medžiaga (šniūras) sprendžia baraljefinės skulptūros problemas. Tai didžiai stilizuoti ir ornamentuoti lino medžiagų baraljefai. Dėl pačios medžiagos šiluminės jėgos ir techniško medžiagos apvaldymo bei sugebėjimo daro dailininkės darbus labai unikalius, ir originalius.

Cia darniai apsijungę amatas, išradingumas ir skonis. Šių nuostabių rezultatų nebūtų galima pavadinti nuostabiais, jei viena iš sumintų savybių autorės būtų aplenkta ar nežinoma. Tai vertingi, muziejiniai kūriniai.

Bus daugiau

Dail. Vytautas Kasiulis su žmona per 22 d. išlaiko savo dailės galeriją—Galerie Royale, 11 Rue Royale, Paris 8. Jis kovo mėn. dalyvauja Salon des Independants parodoj.

LITHUANIANS AND BLACKS IN THE UNITED STATES: A PERSPECTIVE

Even prior to emigrating to this country, Lithuanians have had some opportunity of observing members of the black race. Throughout the period of Lithuanian independence (1918-40) and more recently as well, small numbers of African blacks have visited Lithuania as tourists, scholars, and students. But more significant contacts and conflicts between the two people have developed only in the United States, where Lithuanian immigrant communities are increasingly finding themselves surrounded or even displaced by rapidly expanding black neighborhoods.

Lithuanians have responded to this encroachment in much the same way as have other white ethnics. However, the general Lithuanian antagonism towards blacks involves an additional element as well. For many of the Lithuanian refugees, being pushed out by black neighborhood expansion represents the third or fourth displacement in their lives. Many older Lithuanians remember their evacuation from Lithuania in 1914-15, followed by the several upheavals caused by World War II, and finally their dispersal from the DP camps in the late 40's and early 50's. Having finally settled in the large cities of the United States, they show little inclination or energy to pull up roots once more in search of a haven where they might at last be left alone.

Black leaders have almost no sympathy for the Lithuanians' predicament. First, they know too little about Lithuanians and their history to care. Secondly, being at or near the bottom of the social scale, blacks have little to lose by moving from one place to another and thus have difficulty imagining why this should be a traumatic experience for anyone else. The Lithuanians, on the other hand, have allowed their pain to harden into self-righteousness and a lack of sensitivity to other peoples suffering from deprivation and oppression. Little wonder, then, that there is no deeper communication or even understanding between the respective two communities.

This is not to say that occasional brave souls have not broken through the barrier of mutual isolation and antagonism. For example, a number of Lithuanians have participated in the civil rights struggles of the 1960's. One of them, Catholic youth activist Jonas Soliūnas, shocked his community when at the time of the Selma marches he publicly raised the question: Dainava or Alabama?

Established in 1955, Dainava is a popular camp at Manchester, Michigan, the scene of vigorous cultural and recreational activities that draw together hundreds of Lithua-

nians each summer. By suggesting that Lithuanians would do better to turn their energies towards the civil rights marches then happening in the South, Soliūnas meant to disturb their comfortable ethnic complacency and to propose the controversial view that Lithuanians—both those in the subjugated homeland and those who chose exile—share with blacks the common pain of the "invisible" and of the powerless. This theme also received artistic embodiment in the work of several Lithuanian poets grouped under the rubric of the "Generation of the Unornamented World." These were writers who pierced through the stale crust of catatonic patriotism and defensive pseudoromanticism to the human heart that beats in all of us no matter what the color of our skin, a heart that aches the same no matter where the blows it has to bear are coming from.

Blacks and Lithuanians have also cooperated in profitable business ventures, such as Blackside, Ind., the nationally-known film company in Boston that would not be where it is today without the contribution of Lithuanian filmmaker Romas V. Sležas.

When all is said and done, however, examples of positive Lithuanian-black interaction are few and far between. Lack of mutual knowledge and a perception that interests conflict are still the sad rule.

M. J. Drunga

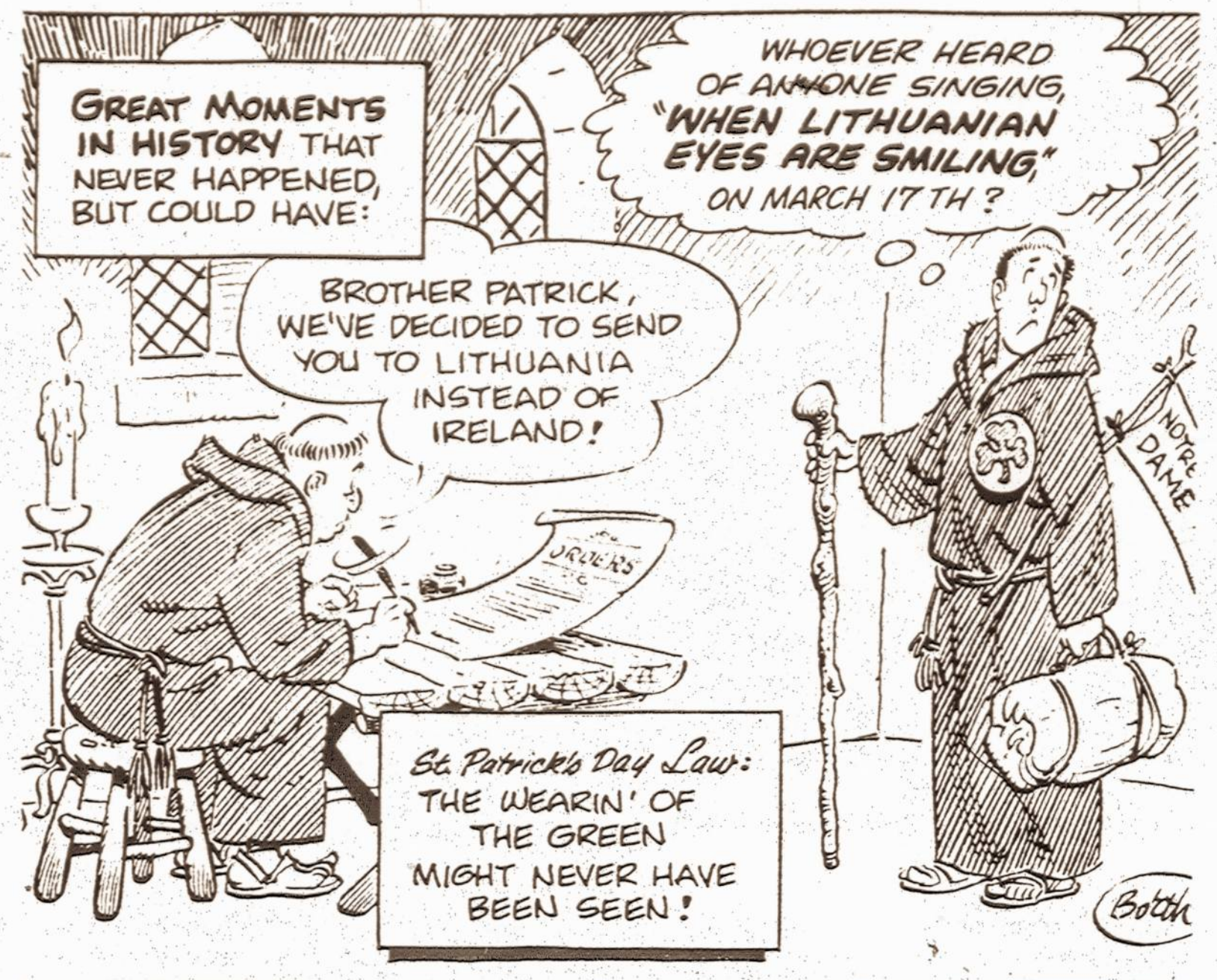
ANNIE MARGOLIS APPOINTED A COMMISSIONER OF HERITAGE AFFAIRS ADVISORY COMMISSION

Harrisburg, Pa. — Governor Thornburgh announced the appointment of Annie Morgolis of Minersville as the Lithuanian-American Commissioner on his Heritage Affairs Advisory Commission.

The selection of Annie Morgolis to the Commission raises the number of ethnic communities represented to 20. The Heritage Affairs Advisory Commission is a non-salaried, bi-partisan group of community leaders working together to provide and encourage the awareness, understanding, and appreciation of the traditions and cultures of Pennsylvania's ethnic people.

Governor Thornburgh based his selection of Annie Morgolis on her past involvement with the Commission and on her outstanding contributions to the "Christmas . . . An Ethnic Experience" programs of the past two years. The Christmas Program is sponsored by the Heritage Affairs Commission.

Annie is known throughout much of the United States for her creativity and the beauty of her work in Lithuanian scratched Easter eggs, Lithuanian straw art, mushroom

Our thanks to Vienybė subscriber Ed Baranauskas of Schenectady, N. Y. for sending in this unique cartoon, which appeared in the Schenectady daily.

Book on Baltic History 1940-1980

The University of California Press, in collaboration with Hurst in England, is in the process of publishing a book by Romuald Misiūnas and Rein Taagepera on "The Baltic States: Years of Dependence 1940-1980". The printing is expected to be completed in mid-1982. The approximately 300 pages are divided into four major chapters: The War Years (1940-1945), Postwar Stalinism (1945-1953), The Re-Emergence of National Cultures (1954-1968), and Cen-

tralization and Westernization (1968-1980). There are also short chapters on the historical background on the outlook for the 1980s, as well as extensive statistical tables, and 16 pages of photos.

A combined study of the histories of Estonia, Latvia and Lithuania is needed because comparison sheds new light on the history of each of these nations. For example, deportations of farmers occurred in March 1949 in all three countries simultaneously, but the purge of local communists around 1959 took place in Latvia only. The comparisons cause one to ask: why?

Comparative studies of the Baltic independence periods have been carried out by August Rei in "The Drama of the Baltic Peoples" (1970) and by Georg von Rauch in "The Baltic States: the Years of Independence, 1917-1940" (1974). For the postwar period no such book-length studies exist. The success of von Rauch's book made Hurst look for a sequel, and the result was the Misiūnas-Taagepera book. Dr. Misiūnas, with a Lithuanian background, is research associate at Yale. Professor Taagepera, who teaches social science at the University of California, Irvine, is Estonian.

A major issue was whether the three countries should be treated in separate sections or in a tightly integrated manner. The separate approach would have been simpler, with each of the authors writing full sections on the country on which he had special knowledge. However, the overall picture would have been spotty and repetitious. The authors chose the integrated approach which yields a better comparative perspective, but demands more analytical work.

art, and her knowledge and love of the Lithuanian culture.

Her work is on display in the Balzekas Lithuanian Museum in Chicago, the Museum of the Sisters of St. Casimer in Chicago, and the Lithuanian Legation in Washington, DC.

Annie is the Cultural Chairman for Anthracite Council 144 of the Knights of Lithuania and has also served as Cultural Chairman for the Mid-Atlantic District. She is a member of St. Francis of Assisi Church in Minersville and works with the youth of the parish in teaching them the arts and crafts of the Lithuanian culture.

Annie and her husband John have two sons, John, of Pottsville, and Bernard, of Gardena, California, and two daughters, Antoinette, of Santa Clara, California, and Florence Simpson, of Norway.

The Lithuanian Legation in Washington, D. C. has received over \$54,000 in contributions from numerous Lithuanian-American organizations and individuals for the restoration of its building.

THE MEANING OF IMPERIALISM

BY MAX M. KAMPELMAN
UNITED STATES
DELEGATION - CSCE, MADRID

Mr. Chairman:

On Friday, the head of the Soviet delegation spoke of "imperialism." It is not my purpose today to engage in a fruitless discussion of Marxist ideology. Thinking of his comments, however, I was struck by the fact that he spoke on our last working day in February; and that during the month of February, Estonians and Lithuanians throughout the world were marking their countries' declarations of independence.

The Baltic states of Latvia, Lithuania and Estonia understand the meaning of imperialism and the loss of liberties that follow it.

Between 1918 and 1939, these three Baltic republics were proud members of the world's community of free nations. In 1940, consistent with the earlier Molotov-Ribbentrop Pact, these nations were forcibly annexed by the Soviet Union. The United States condemned that annexation then, and we reaffirm our opposition to it now. We do not recognize the forcible incorporation of the Baltic states into the Soviet Union. Our commitment to the principles of liberty and self-determination requires no less.

Lenin, in his first decree to the Second All-Russia Congress of Soviets, known in the Communist world as the "Decree of Peace," said on the first day that he took power:

"If any people is held by force in defiance of its expressed wish . . . is not given the right of decision, free from every duress, by free elections, without the presence of those armed forces of the incorporating state or any more powerful state, of what form of national existence it wishes to have . . . then the incorporation of such a state should be called annexation, an act of seizure and force."

We have here indeed an act of "annexation," an "act of seizure and force" against the Baltic states.

I am well aware that the Soviet Union calls itself a "socialist" state and that by definition, its definition, it can never be guilty of imperialism, regardless of what it may do. There is an American saying: "If it walks like a duck, talks like a duck, and looks like a duck—it's a duck." Some may wish to call the duck a goose, or a chicken, Mr. Chairman. But it is still a duck. The acts of aggression against the three Baltic states were acts of imperialism.

I respectfully suggest to the Soviet authorities that those nations of the world which, in the course of their own histories, have experimented with imperialism have learned that there are decided limits to imperial attainments. Those that have abandoned the imperial mode have found relief from its burdens, not regret at their loss. Universal opinion today

rejects the right of any power to conquer and subjugate other peoples. Furthermore, former imperial powers have learned that they gain little from their efforts. I suggest that the Soviet Union is now finding that its imperial objectives, its dangerous adventurism have proven to be and will continue to be extremely expensive, an unnecessary burden.

The Helsinki Final Act will have renewed meaning and strength for all of us when that lesson is finally learned and acted upon.

March 3, 1982

THE STATE DEPARTMENT ABOUT THE PROVISIONAL GOVERNMENT OF LITHUANIA

Mr. Kazys Sidlauskas, President of the Lithuanian American Council, wrote a letter to the State Department asking them to inform the Justice Department's Office of Special Investigations that it is wrong to accuse the 1941 Provisional Government of Lithuania as being collaborators with the Nazis. Mr. Sidlauskas received a letter, dated November 16, 1981, from the State Department, signed by Mildred A. Patterson containing the following statement: "We have held extensive discussions with the office of Special Investigations, most recently on October 15. At that time we reviewed with them the history of Lithuania and the fact that members of its Provisional Government were patriotic leaders of their country's cause. We also thoroughly discussed the United States' policy on non-recognition of the forcible incorporation of the Baltic states into the Soviet Union.

Please be assured that the Department of State continues to monitor closely the activities of the office of Special Investigations".

MULTICULTURAL EDUCATION

Three useful resources for ethnic/multicultural education are now available from the Social Science Education Consortium. The Ethnic Heritage Studies Program Catalog: 1974-1979 (ISBN 0-89994-247-4, \$9.95) describes more than 300 Title IX Ethnic Heritage Studies Program projects funded between 1974 and 1979 and materials produced by the 1974-1977 projects. The 1978-1980 supplement to the catalog (ISBN 0-89994-269-5, \$7.95) describes projects funded since 1979 and materials produced by the 1978 projects. Both catalogs are extensively indexed and cross-referenced.

Ethnic Studies Sampler: The Best of the Title IX project materials (ISBN 0-89994-251-2, \$20.00) contains sample project materials and descriptions of additional non-print and reference materials produced by the Title IX projects.

All of these resources can be ordered from SSEC Publications, 855 Broadway, Boulder, CO 80302. Please enclose prepayment or institutional purchase order

Helen V. Kulber, World Affairs Chairwoman of the Bay Ridge Business and Professional Women's Club, spoke recently about the United Nations Association, Non-Governmental Organizations [NGO] and various world events at the January meeting of the club at the Masonic Club. Pictured is the Committee of World Affairs. From left are Mildred Nilsen, Esther Morrow, Gladys Hughes, Helen Kulber, president Thalia M. Pizzarello, Margaret Horan and Barbara Malek. (Photo by Ottaviano)

LITHUANIAN FESTIVAL IN MASPETH, N. Y.

Maspeth, New York—Kviečiame į Festivalį, which means you are cordially invited to attend a Lithuanian Festival on Sunday, April 25, 1982, at the Transfiguration Church Hall, 64-14—56th Road, Maspeth, N. Y., 12:00 noon to 5:00 p.m. sponsored by the Mid-Atlantic District of the Knights of Lithuania. Attend Lithuanian Mass at 11:00 a.m. in Transfiguration Church, 64-25 Perry Avenue, Maspeth. Visit authentic Lithuanian Wayside Shrine in front of the church and the Lithuanian Festival in the church hall.

Don't miss the opportunity to see a variety of Lithuanian handicrafts, exhibits of original woodcarvings, as well as books, records, shirts, novelty items (some of which can be purchased) and demonstrations of Easter egg decorating, Christmas straw ornaments, and weaving. A "Lithuanian Kitch-

en" will serve delicious specialty food and refreshments.

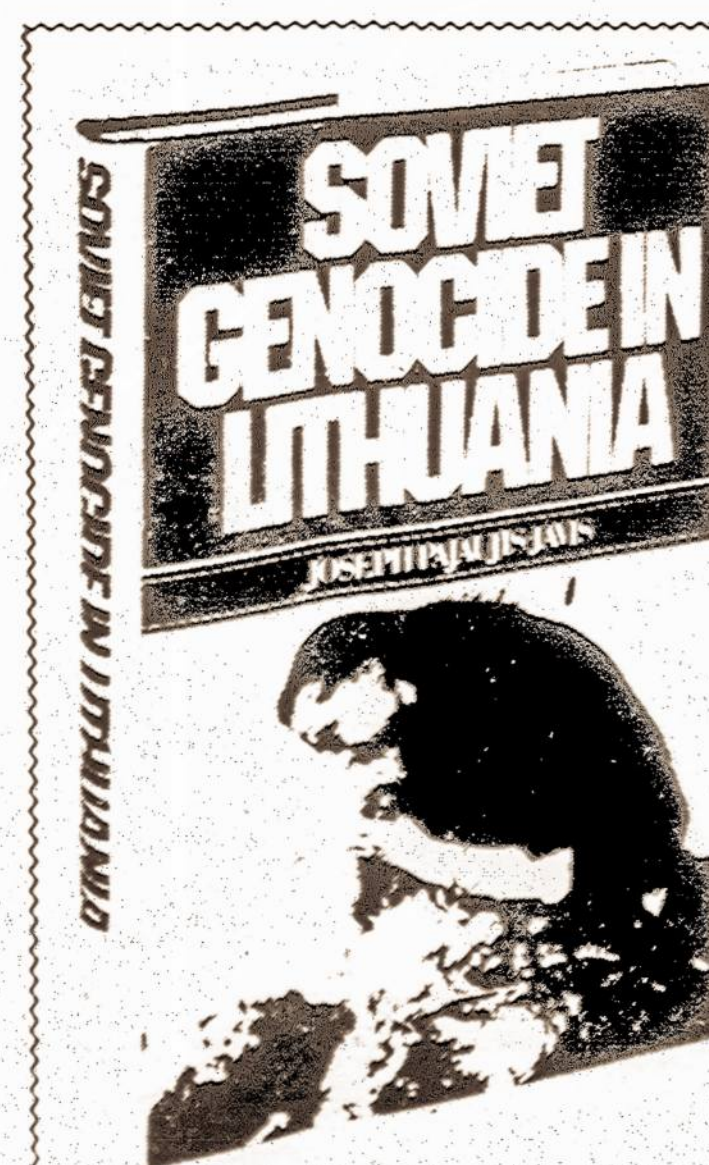
Special entertainment at 3:00 p.m. by the **Tryptinis Dance Group of New York.**

All are cordially invited—Admission is Free!

Directions: From Long Island—L.I.E. to 69th Street-Grand Avenue exit, proceed along service road to first traffic light, turn right and then immediately turn left. Proceed on Grand Avenue to 64th Street, turn right for two blocks to church hall.

From Brooklyn or Manhattan—L.I.E. to Maurice Avenue exit, continue along service road to 64th Street, turn right, proceed two blocks to church hall.

For additional information call Miss A. A. Daužickas, (212) 398-3158 (daytime) (212) 544-1787 (evenings)

Soviet Genocide in Lithuania, by Joseph Pajaujis-Javis, Ph.D. Maryland Books, Inc., New York, 1980, 246 p. \$12.00 postpaid.

"What happens when the Soviet Union occupies a country? Very impressive answers are given in this book, describing events in Lithuania, the only Catholic country made one of the Soviet Republics by force and fraud . . . The book is skillfully written and gives ample material about life behind the Iron Curtain in countries subjugated by Moscow's new Colonialism." —**The Chicago Catholic**,

This book is available by writing to:

Lithuanian National Foundation, Inc.
P.O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

Please send me _____ copy/ies of **Soviet Genocide in Lithuania**

Check/money order enclosed @ \$12.00 ea postpaid — \$ _____

Name _____

Address _____

MOTERYS

Ina Navazelskytė, bostoniečio vi-suomenininko ir prekybininko Petro Navazelskio duktė, mokiusis Vasario 16-osios gimnazijoje ir Bostone bei Londone studijavusi žurnalistiką, Amnesty International organizacijos darbuotoja, persikėlė į New Yorką, kur nuo 1982 m. pradžios dirba Religinės šalpos įstaigoje. 1981 m. gruodžio mėn. Index on Censorship žurnale, leidžiamam Londone, pasirodė jos ilgas pasikalbėjimas su režisierium Jonu Jurašu.

Estera Elinaitė, neseniai iš Lietuvos emigravusi Izraelin pianistė, su rečitaliais lankėsi Paryžiuje, Vienoje, Hamburge ir Olandijoje. Elinaitė yra žydų kilmės kaunietė, kuri nacių su šeima buvo uždaryta Kauno gete. Ją ir kitus keturis vaikus išgelbėjo savo vienuolyne paslėpusios vienuolės. Vėliau E. Elinaitė baigė Vilniaus konservatoriją.

Žurn. Zuzana Juškevičienė, Reg. LB darbuotoja, vasario mėn. lankėsi St. Petersburg, Fla. tikrindama tos organizacijos skyriaus veiklą; perduodama instrukcijas iš centro, išklaudydama vietinių pageidavimų ir populiarindama Bendruomenės reformos konservatyvine ir federacine linkme idėją.

Sol. Nerija Linkevičiūtė, ilgus metus gyvenusi Chicagoje, dalyvavusi daugelyje Lietuvių Operos pastatymų, koncertavusi Šiaurės Amerikoje, Pietų Amerikoje, Australijoje ir Europoje, netrukus žada keltis į Washington, D. C. kur toliau lavins balsą ir per audicijas sieks įsitvirtinti amerikiečių operos scenoje. Solistė neseniai iš mezosoprano persiorientavo į dramatinę soprana.

Ingrida Bublienė pakviesta Cleveland, Ohio gražuolių rinkimų teisėja.

Pagerbė Vincę Jonuškaitę Zaunienę

Kovo 6 d. Los Angeles ir Santa Monica bendruomenininkai Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje surengė Vincę Jonuškaitę pagerbimo vakarą jos 80 metų amžiaus sukakties proga. Dalyvavo per 200 asmenų, kurių tarpe buvo daug sukaktuvinių gerbėjų, ypač jaunimo.

Vakarą pradėjo rengėjų pirmininkas V. Velža, o programai vadovavo jauna Lietuvių Bendruomenės veikėja Danguolė Masionytė-Vizgirdienė.

Kompozitorė Giedra Gudauskienė trumpai peržvelgė Vincę Jonuškaitę, kaip dainininkę ir žmogaus, nueitą kelią, išskeldama jos nuopelnus, kad ji yra ryškiausia koncertinio dainavimo pionierė ir pirmoji lietuvių liaudies bei lietuvių kompozitorių sukurtųjų dainų interpretatorė.

Sukaktuvininke žodžiu ir raštu sveikino daugybė pagrindinių lietuvių organizacijų iš visos Amerikos, jau nekalbant apie vietinius — los angeliečius, santamoniečius ir san-

Rasa Lintakaitė, pereinamųjų metų pabaigoje Chicagoje baigusi universitetą, kovo pabaigoje išskrido į Prancūziją aplankyti savo broli Arą, kuris universiteto yra išsiųstas vienerius metus studijuoti Liono universitete.

Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos Centro pareigūnė, kovo 29 dalyvavo "Perspectives" televizijos programoje Atlanta, Georgia. Ji buvo keturių asmenų kolektyvo apklausinėjama apie dabartinę Lietuvos Bažnyčios persekiojimą.

Teresė Lipčienė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Hamburgo skyriaus pirmininkė, kovo mėnesį lankėsi New Yorke ir ta proga susitikime su New Yorko klubo narėmis papasakojo apie Hamburgo lietuvių moterų veiklą ir bendrai apie gyvenimą Vokietijoje.

Jadvyga Matulaitienė, New Yorko tautinių šokių grupės vadovė, balandžio 18 d. išvyksta į Vokietiją, kur porą savaitių praves specialius kursus tautinių šokių grupių vadovėms.

Dail. Elena Kepalaitė, kartu su kitais šešiais dailininkais, dažnai rengiančiais savo parodas Philadelphia's Phoenix galerijoje, dabar dalyvauja Langman (taip pat Philadelphia) galerijoje balandžio 2 d. atidarytoje parodoje. Paroda vyks iki bal. 30 d.

Austė Pečiūraitė, originaliai sukurtų savo eilėraščių išspausdinusi mūsų periodikoje ir savo poezijos skaičius Poezijos dienose Chicagoje, šiuo metu ypač reiškiasi dailėje ir teatre. Vasario mėn. jos tapybos darbų paroda buvo Hamilton galerijoje, 20 West 57th Street, New Yorke.

tabarbariečius. Vincė gyvena Santa Barbaroje, bet ją žino visi kaliforniečiai.

Sukaktuvininke gavo ir gėlių ne tik iš vietos lietuvių ir jų organizacijų, bet ir iš kitų Amerikos vietovių, net ir iš New Yorko, Chicagos ir kitur. Gėles jai įteikė buv. Lietuvos operos solistė Aliodija Dičiūtė-Trečiokienė, Vincę pasveikinusi ir savo vardu.

Sveikinimuose pabrėžti sukaktuvininke nuopelnai Lietuvos operai ir bendrai įnašas Lietuvos muzikiniam gyvenimui, o paskui ir jos visuomeninis darbas, stovint kovoję už Lietuvos laisvę.

Sukaktuvininke, dėkodama sveikinusiems ir ją pagerbusiems šiuo specialiu parengimu, prisiminė savo vaikystę, gimtąjį Subačių, motiną ir kitus asmenis, kurie ją įstatė į lietuvišką patriotišką veiklą.

Rengėjams talkino dailininkė R. Arhaitė, sukūrusi sukaktuvininkei skirtą adresą, ir jos tėvas, arch. E. Arhaitis, nupiešęs plakata.

Aktorė Ann Jillian [Juratė Nausėdaitė] gegužės 2 d., per ABC televizijos stotis vaidins pagrindinę rolę filme "Mae West". Tai biografinis filmas, kuriame Ann Jillian atvaizduoja pagarsėjusią artistę Mae West [mirusi prieš keletą metų] nuo 17 iki 50 metų amžiaus. Vien tik vaidintojos kostiumams filmo gamintojai išleido \$100,000! Mūsų talentingoji Juratė, Ann Jillian, kovo pabaigoje dalyvavo Bob Hope TV programoje, su juo suvaidindama keletą humoristinių škių. Balandžio 3 d., ji per ABC TV stotis, dainavo ir šoko Perry Como priešvėlykiniame spektaklyje.

Jono Valaičio nuotr.

AMERIKIETIS APIE DAILININKĘ Z. SODEIKIENĘ

Dail. Zitos Sodeikienės paroda, vykusi Chicagoje, nuo kovo 9 iki 28, aprašė amerikiečių meno kritikas Harold Haydon Chicago Sun-Times dienraštyje, kovo 26 d. laidoje. Haydon pradeda savo straipsnį apie Zitos Sodeikienės darbus, sakydamas, kad ši dailininkė yra viena iš svarbiausių mūsų dailininkų. Anot jo, Sodeikienės paveikslų vaizdai yra aiškūs, bet jų prasmė suerzina žiūrovo vaizduotę. Negana ją įrikiuoti į siurrealistų gretas. Tiesa, siurrealistinių užuominų jos darbuose apstu, primenančių "Art Deco" būdinguosius bruožus: aiški kompozicija, stiprus formalizmas. Savo tapyboje Sodeikienė sukuria permatomas ir skėtančias formas, kuriose gilioji erdvė yra suvokiama perspektyvos ir plaukiojančių formų rėmuose.

Straipsnio autorius žavisi ir daili-

ninkės piešiniais, suminėdamas šiuos: "The Rise and Fall of Corporate Man", "Affluent America", "Let's Talk", "The Merguys Meet the Mermaids". Toliau jis sako, kad piešiniai yra tobulai atlikti, pilni idomių detalių, apipinti dekoratyviais rėmeliais. Sodeikienės braižas yra gyvas, jos spalvų niuansai liejasi vienas į kitą.

Pamini taip pat, kad parodos atidaryme susipažinta ir su dailininkės poezijos knyga, kalbančia apie jos išgyvenimus karo metu ir apie dabartinio gyvenimo vargus ir džiaugsmus.

Madų parodos rengėjai, Balfio 100-tasis skyrius, prašo dešimčiai asmenų stalus iš anksto užsakyti. Galima kreiptis: pas Aldoną Katinienę—846-1210, Ireną Alksnienę—296-0288. Kas nori gauti geresnes vietas prie modeliavimo tako, prašomi paskubėti nes jau yra užsakyti 9 stalai.

Marija Raugienė gyvenanti prie Philadelphia, mezgėja, su savo darbais dalyvaus Balfio 100-jo skyriaus rengiamoje parodoje, gegužės 2 Kultūros Židiny, Brooklyne.

Marija Raugienė mezgimu susidomėjo vaikystėje. Būdama mokytoja, mezgimo mokė Lietuvoje ne tik savo mokinės, bet ir organizuojamuose Žemės ūkio ministerijos kursuose. Amerikoje suorganizavo keletą parodų. Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphia's skyriaus suorganizuotuose audimo bei mezgimo kursuose mezgimo mokė jaunasias lietuvaites. Atostogaudama Floridoje pamokė ten gyvenančias lietuvaites.

VILNYRE 1982 balandžio 15 d.

ALDONOS KEPALAITĖS KONCERTAS

Sio A. Kepalaitės koncerto, kovo 13 Carnegie Recital salėje New York City, programą sudarė vien Claude Debussy (1862-1918) kūriniai.

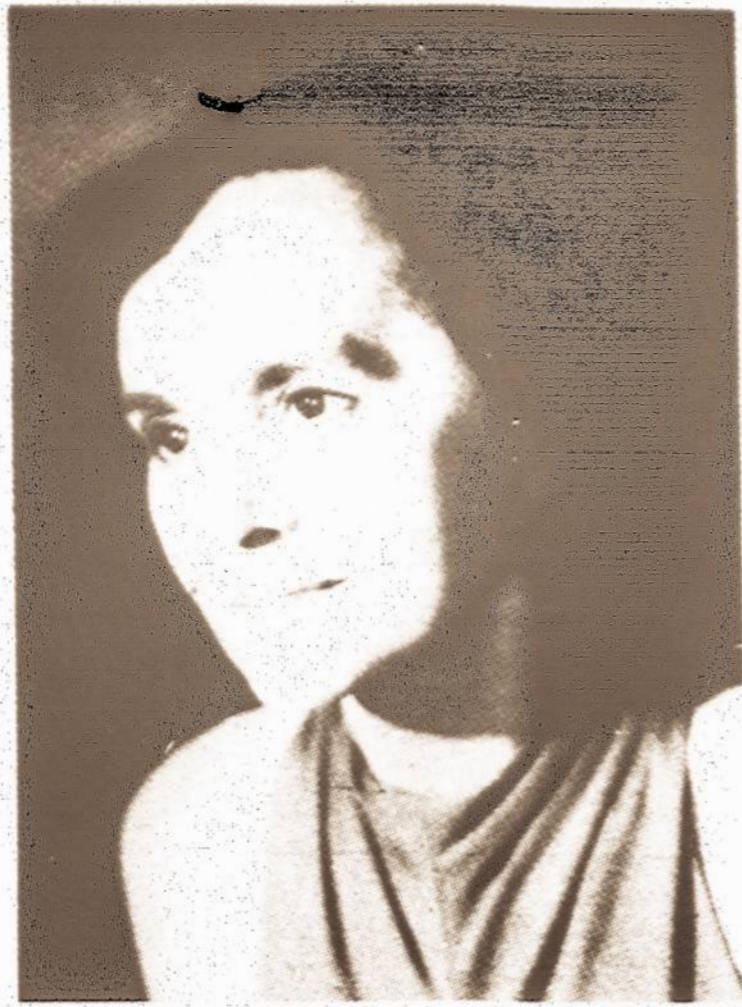
Pianistės pasirinktas prancūzų žymus kompozitorius, vienas ryškiausių impresionistinės muzikos kūrėjų, A. Kepalaitės interpretacijoj buvo ryškus, spalvingas kontrastingų akordų, nuotaikų kaitoj.

Programos atskiros dalys paimtos iš Debussy kūrybos skirtingų laikotarpių. Kūriniai (Suite Bergamasque), vidurio laikotarpio (Etudes). Debussy brandžiausi kūriniai A. Kepalaitės koncerto programos antroje dalyje—12 preliudų. Koncerto pabaigai parinkta L'Isle Joyeuse—Džiaugsminga sala.

Koncerto programa iš vieno kompozitoriaus kūrinių buvo dėkinga proga pianistei išsijausti isigilinti į jo kūrybą.

Viso koncerto eigoj buvo jaučiama rūpestinga gili kompozicijų analizė ir raiškus jų atlikimas aukštos technikos igūdyje.

Ir klausovui šiame muzikiniame essay, studijiniame koncerte, reikėjo atidaus dėmesio, todėl ir buvo publikoje girdėti viena kita pastaba, kad koncertas buvęs sunkokas klausyti... mat jame nebuvo liūliuojančių motyvų, kurie roman-

Pianistė Aldona Kepalaitė

tinėj muzikoj vyrauja. Debussy nebuvo nusiteikęs prieš romantinę muziką. Jo buities pajautimas, samprata vertė jį ieškoti savitos išraiškos. Jo santykis su buitimi buvo jo savito stiliaus ištakos.

Koncerto sėkmingą eigą lėmė vis gilesnis pilnesnis pianistės išjautimas į Debussy kūrybą ir jautrus, techniškai ryškus skambinamų kūrinių atlikimas. Pianistės ir kompozitoriaus "suartėjimas" koncertui davė daug šilumos. Auditorija tai pajuto ir pianistei padėką pareiškė karštom ovacijom. J. K.

MIRĖ ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Kovo 13 d. Caracas mieste, Venezueloje, nuo širdies smūgio mirė daugelio lietuviškų laikraščių bendradarbė Aleksandra Vaisiūnienė.

Velionė palaidota kovo 14 d. Laidotuvėse dalyvavo daug lietuvių atvykusių net iš kitų provincijų. Kun. Ant. Perkumas atlikė pamaldas ir pasakė pamokslą.

Kapinėse su velione atsisveikino evang. kun. dr. Janos Domjan (vengras). Prie duobės Venezuelos LB pirmininkas dr. Vyt. Dambra-va.

Velionė buvo gimusi 1913 m. gegužės 26 d. Rozalime, Panevėžio aps.

Pradžios mokyklą lankė Berklainių dvare, kurią baigusi įstojo į Biržų gimnaziją. Atsidūrusi Vokietijoje, Hamburge, baigė svetimų kalbų institutą. Laisvai kalbėjo ir rašė rusų, vokiečių, prancūzų, ispanų ir latvių kalbomis. Išlaikiusi egzaminus tapo diplomuota vertėja.

Vėliau Ravensburge studijavo ir baigė Prekybos Mokyklą ir tuo pačiu laiku vakarais lankė gailingųjų seserų kursus.

Iš Vokietijos atvykusi į Venezuelą, Caracas mieste dirbo kaip gailingųjų sesuo ir buvo pakelta į klinikos administratore. Siose tarnybose išdirbo 22 metus. Neseniai buvo pasitraukusi į pensiją.

Visuomeninį darbą pradėjo Ravensburge įkurto Lietuvos Raudonojo Kryžiaus valdyboje. Venezueloje, Caracase aktyviai veikė LB apylinkės valdyboje, o vėliau Venezuelos LB Centro valdyboje.

Velionė žurnalistinį darbą pradėjo Lietuvoje 1933-34 m. Vokietijoje, kur buvo žurnalistinės grupės šaltinis. Vėliau dirbo žurnalistė ir vertėja.

kusių, bet atvykus į Venezuelą, jos rašiniai plačiai paplito po visą lietuvių išsėvių spaudą.

Nuliūdime paliko vyrą dr. Julijų Vaisiūną, seserį Lietuvoje ir kitus gimines. Ir lietuviškoji spauda pasigės jos rašinių.

Kazimiera Petrulienė gyvenanti Montrealyje, savaitę laiko praleido Toronte. Tarėsi dėl paminklo statymo savo vyrui, kuris mirė prieš metus laiko ir buvo palaidotas Sv. Jono lietuvių kapinėse. Prieš savo mirtį vadovavo Nepriklausomos Lietuvos laikraščio bendrovei. Jo paminklas bus pašventintas pavasarį.

LIETUVĖ VIENUOLĖ HAVAJŲ SALOSE

Nuo 1937 m. Havajuose dirba Svecniausių Sirdžių vienuolijos narė ses. Seraphina-Marija Maziliauskaitė. Ji gimusi 1907 m. Mergtrakiu km., Punsko parapijoj, Suvalku apskr.

Iš Lietuvos išvažiavo 1932 m. į Olandiją ir įstojo į Svecniausių Sirdžių kongregaciją. Buvo pasiųsta į Prancūziją atlikti noviciato. 1935 m. vasario 12 d. padarė vienuoliškus įžadus ir po dvejų metų—1937 kovo 14 d. jau buvo Havajuose. Apsigyveno Honolulu mieste. 1938 m. pradėjo mokytojauti vietos seserų vedamojoje mokykloje. Paskiau buvo paskirta kita vietoje—Kanai, kur išmokytoja iki 1972 m. Kol velionė buvo vienuolė, ji dirbo ir kaip vertėja.

BOSTON, MASS.

Naujosios Anglijos Pabaltiečių Draugija kviečia dalyvauti solistės Dalios Kučėnienės koncerte, sekmadienį, balandžio 18 d. 3 v. p. p. First and Second Church salėj, 66 Marlborough St., Bostone.

Dalia Kučėnienė muzikinį mokslą pradėjo Argentinoj. Chicagoj, įsigijo Bachelor of Arts laipsnį University of Loyola ir Master of Arts laipsnį University of Roosevelt. Ji pasižymi ir literaturoj kaip rašytoja, poetė ir kritikė.

1978 liepos mėn. Dalia Kučėnienė koncertavo Taiwane. Ji ten buvo pirmoji amerikietė dainininkė per 25 metus. Be Amerikos yra dainavusi Europoj, Pietų Amerikoj, Kanadoj ir Afrikoj.

Bostono lituanistinės mokyklos tėvų komitetas "Pirmą kartą lietuviškame pasaulyje suruošė Video teatro komediją, televiziją lietuviams", sukurtą Bostono lietuvių teleradiofilmininkų (Garso Bangų) kolektyvo.

Filmas pradedamas spalvotais užrašais. Paimta iš amerikietiško televizijos programų. Įkalbėta lietuviškai. Filme rodoma graži blondinė, atrodo lietuvaite. Ji kalba apie lituanistinės mokyklos vedėją rašytoją Antaną Gustaitį, 20 m. sukaktį, kaip dirbantį lituanistinės mokyklos vedėjo pareigose. Į sceną įeina Amerikos prezidentas R. Reagan. Jis irgi kalba lietuviškai ir sveikina Antaną Gustaitį. Pasijuokiamą iš Vliko.

Filmas techniškai paruoštas gerai.

Po to buvo vaišės. Tėvų komiteto pirmininku yra Romas Sležas.

Kun. Antanas Sabaliauskas, salezietis, anksčiau gyvenęs Cedar Lake, Ind., o dabar Bostone, buvo pakviestas į Izraelį dalyvauti paminklinio medžio sodinime kun. B. Paukščiui, kuris nacių okupacijos metu Lietuvoje yra išgelbėjęs daug žydų, pats rizikuodamas savo gyvybe.

Sv. Petro lietuvių parapijos sueiga—reunion vyks balandžio 18 d. Lantana restorane, Randolph. Dalyvaus Bostono kardinolas Humberto Medeiros, vyskupas Daley, taip pat kongresmanas Moakley, miesto tarybos narys Raymond Flynn ir kiti valdžios atstovai.

Baltu D-jos koncertas įvyks balandžio 18 d. First and Second Church salėj Bostone.

RADIJO 48 M. SUKAKTIS

Seniausia lietuvių radijo programa Naujojoje Anglijoje, vadovaujama Stepono J. ir Valentinos Minkų paminėjo savo radijo programų 48 metų sukaktį sekmadienį, kovo 21 ir įžengė į 49-uosius metus.

48 metų sukakties proga surengtas koncertas ir šokiai pagerbti pereiniais metais išrinktą "Miss Lithuania of N. E." panelę Joan Ronukaitis iš South Bostono.

Koncerte ir šokiuose pirmą kartą Bostone dainavo vienetas iš New Yorko, "Jinai ir Trys Gintarai", kuriame dainavo, vieneto vadovas Vytautas Daugirdas, Danutė Striugaitė, Juozas Nakutavičius-Nakas, ir Zenonas Jurys.

Minkai dėkoja vienetai už jų gražų ir įdomų pasirodymą, ir už gerai sutvarkytą programą visiems už dovanas išlaimėjimams, ir už paruoštus skanumynus: Irenai Williamson už dovanas šokių kontestams; šokių kontestų komitetui: Onai Ivaškienei, Elenai Valiukonienei ir Aloyzui Astravui.

Nuoširdžiai dėkojam mielai šeimininkei Monikai Plevokienei ir jos pagelbininkėms už labai skanius lietuviškus valgius, taipgi visiem dirbusiems parengime; Vytautui Jurgėlai ir Alexandrui Akulei už platinimą bilietų, Povilui Žičkui už korespondencijas.

"Mamės ir Papės" Polkos kontestą laimėjo: Ona Bartašiūnaitė iš So. Bostono ir Petras Jarusevičius iš No. Andover. Jaunimo Polką laimėjo Marta Iljinienė iš So. Bostono su Henriku Satkum iš So. Bostono Tango kontestą laimėjo Danutė Striugaitė ir Zenonas Jurys, svečiai iš New Yorko.

Laisvės Varpo pavasarinis renginys balandžio 25 Lietuvių Pil. D-jos salėj, So. Bostone.

Pobūvis-vakariene, rengiamas lietuviškų organizacijų, sutelkti lėšas Lietuvos atstovybei Washingtono remontuoti, vyks gegužės 1 d. 6:30 v. v. Sandaros salėj, 30 Intervale St., Brockton, Mass.

Motinos dienos minėjimas Tautinės S-gos namuose, So. Bostone, įvyks gegužės 2. Rengia L.M.F. Bostono klubas.

Gegužės 1 d. šeštadienį, bostoniečiai turės progą pamatyti A. Gustaičio "Mėnulio užtemimą", kuris prieš kiek laiko vaidintas Chicagoj. Pagrindines roles atlieka Jonas Kelečius, Laima Rasteniene ir Bernardas Prapuolenis.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai, vedybiniai ir kitokiems pokyliams

Tel. 779-5156

100 JUNCTION ROAD, CORONA QUEEN'S N.Y. 11368

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

KREPŠINIO IR TINKLINIO PIRMENYBĖS

Jau artėja Vid. Vakarų sporto apygardos ir S. Amerikos krepšinio ir tinklinio pirmenybės. Vid. Vakarų apygardos pirmenybės bus vykdomos balandžio 24-25 dienomis Chicagoje. Jas praves vietos ASK Lituanica. Pirmenybės žada dalyvauti Clevelando, Detroito, Cicero ir Chicagos sportininkai.

Didesnės apimties pirmenybės bus Clevelande gegužės 8-9 dienomis. Čia susirinks sportininkai iš visos Amerikos ir Kanados.

Salia krepšinio ir tinklinio bus ir šachmatų varžybos.

Žaidynių vykdytojai jau pristatė pagrindinius žaidynių pareigūnus. Organizacinio K-to pirmininkas-Vytautas Jokūbaitis. Varžybinio K-to pagrindiniai pareigūnai: Algirdas Bielskus-pirmininkas, Vitas Cyvas-vicepirmininkas ir tinklinio vadovas, Leonardas Kedys-krepšinio vadovas, Vytautas Nasvytis-šachmatų vadovas, Vida Svarcienė-sekretorė.

FUTBOLININKAI IŠEINA Į AIKŠTĘ

Chicago Lituanicos futbolo klubo futbolininkai jau išeina į žaliuoti pradėjusias aikštes. Kadangi šiemet jie salės futbolo varžybose nedalyvavo, tai po ilgesnės pertraukos futbolo mėgėjai turės progą juos pamatyti.

Lituanicos pirmoji vyrų komanda, kuri žaidžia "major" divizijoje pirmas rungtynes turės balandžio 18 d. Roosters komandos aikštėje. Balandžio 25 d. ji varžysis Marquette parke su Maroons. Kadangi iš National Soccer lygos nutrūpėjo eilė komandų, tai "major" diviziją pateko geresnės komandos iš pirmosios divizijos, todėl bus naujų vienuolių, bet visos gana gero pajėgumo.

Iš viso Lituanica į pirmenybes registruoja 7 komandas—nuo jauniausių iki seniausių veteranų. Jų tarpe įtelpa net ir moterų komanda. Kai kurioms komandoms dar trūksta geresnių žaidėjų, tad valdyba prašo visus jungtis į šias komandas.

LIETUVOS KREPŠININKAI

Lietuvos krepšininkai, ypatingai Kauno Žalgiris, gerai varosi Tarybų Sąjungos aukščiausioje krepšinio lygoje. Žalgiris neseniai įveikė nelabai nugalimus Maskvos kariškius (CASK), Leningrado Spartaką ir kitas geras komandas ir šiuo metu stovi trečioje vietoje. Netrukus bus pradėta paskutinė pirmenybių fazė, kurioje dėl medalių kovos 4 geriausios komandos, tad Žalgiris jau užsitikrino vietą stipriausiųjų tarpe.

Kiek blogiau sekasi Vilniaus Statybai, tačiau ir ji neturi pavojaus iškristi ir žaidžia grupėje, kuri kovos dėl 5-8 vietų. Šiuo metu Statyba turi galimybę išbandyti savo jaunuosius žaidėjus, tad laimėjimų daug nepasiekia, nors neseniai įveikė dabar pažangą darančią Rygos VEF komandą.

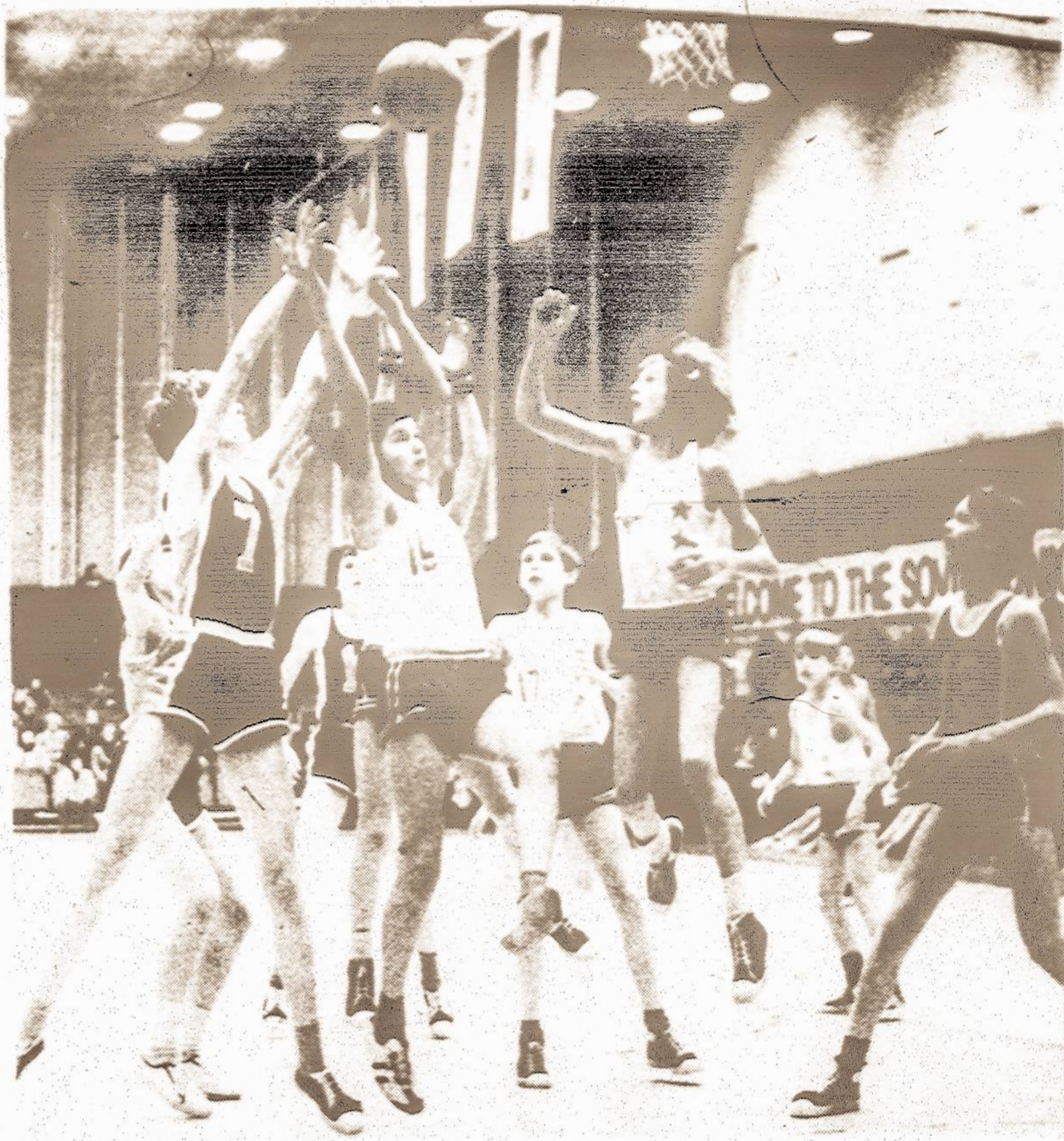
Beje, Kauno Žalgirio pirmajame penketuke įsitvirtino jaunas A. Sabonis. Šis dar tik 17 metų pasižymėjęs milžinas rungtynėse prie Maskvos CASK sumetė net 28 taškus. Jam yra atviros durys ir į Tarybų Sąjungos rinktinę, kurion jis gali patekti buvęs šios rinktinės kapitonas.

Vilniaus Kibirkšties moterų komanda jau išsikapstė iš pavojingos zonos (dėl iškritimo) ir rašant šias eilutes buvo 7-je vietoje (iš 12 komandų).

ŠV. JUOZAPO PARAPIJOS SALEJE 1982 GEGUŽĖS 1-2

Waterbury, Conn. šv. Juozapo parapijos salėje 1982 gegužės 1-2 dienomis įvyksta nepaprasta Lietuvos Bendruomenės rengiama PARODA. Sibiro tremtinė Genovaitė Popelienė išstatys lietuvių meno dailės darbus: gintaro, odos gaminius, audinius, inkrustuotus paveikslus, drožinius.

Tai vienintelė proga tokius įdomius eksponatus pamatyti ir išgityti. Parodą šeštadienį galima lankyti nuo 11 val. ryto. Iškilmingas atidarymas šeštadienio vakarą tuoj po vakarinių mišių. Sekmadienį paroda lankoma nuo 11 val. ryto iki 5 val. popiet.

Šiemet Lietuva mini 60 metų krepšinio sukaktį. Jos krepšininkai, kurie savo laiku buvo Europos krepšinio čempionais, ir šiuo metu dar tvirtai laikosi. Ypatingai džiugina jaunimas, kuris Tarybų Sąjungoje yra pirmoje vietoje. Nuotraukoje Vilniaus sporto rūmuose žaidžia Lietuvos vaikai—galimi Europos čempionai. V. Kapočiaus nuotrauka

CHARLES S. CHELEDEN

Atkelta iš 7 psl.

kės. Tas davė progos bankeliui daugiau sustiprėti.

Pasivadino Liberty Federal Savings and Loan Association. 1942 m. iš Pennsylvania ribų bankelis išplito iki už valstijos ribų.

Įstaiga įsteigė miesto Centre, prie istorinės, vienos gražiausių Amerikoje miesto valdybos patalpų. Kapitalas tuoj pakilo iki 8 milijonų dolerių!

ORGANIZUOTA PAGALBA

Kas sekė Liberty Federal veiklą ir skaitė Vienybę jos puslapiuose kasmet matydavo išstisus puslapius skelbimų, nuotraukų ir aprašymų, kai Philadelphia priemiesčiuose—vienas po kito kūrėsi banko skyriai. Tų skyrių jau turi 8, dėka Onos Čeledinienės, kuriems ji vadovavo.

Liberty Federal kapitalas paaugo iki 247 milijonų dolerių!

Tiek adv. Charles Cheleden, kuris Direktorių Tarybos išrinktas Garbės Pirmininku, tiek jo žmona Ona Čeledinienė, kurie per tiek metų vadovaudavo naujiems skyriams,

tiek sūnus George Cheleden, o taip pat ir lietuviai direktoriai pasišventusiai dirbo ir dabar tebedirba, gelbėjo ir tebegelbsti lietuviams, ne vien Philadelphiaj, bet siekia New Jersey ir net New Yorką.

KAPITALAS TEBEAUGA

Dabar Liberty Federal direktoriare dirba 6 lietuviai: Charles S. Cheleden, George C. Cheleden, Charles K. Gudėnas, Stanley F. Mankus, Jonas Stiklorius, jr ir Eduard C. Wayne.

Pernai Liberty Federal paminėjo savo 80 m. sukaktį, garbingai paskelbdama, savo 247 milijonų dolerių kapitalą, o rašant šiuos žodžius kapitalas auga kiekviena diena.

Ilgus metus Liberty Federal izdininke buvo ir Elena-Vainiūnienė Vaivadaitė, Vienybės leidėjos Valerijos Tysliavienės sesuo, kuri prieš keletą metų tapo pensininke ir apsigyveno Deltona, Fla.

Liberty Federal Charles Chelidiniui Vienybės personalas linki visokeriopos sėkmės, ypač Charles Chelidiniui ilgiausio amžiaus!

Jonas Valaitis

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir patikrinti kainas

Mirė žurnalistas Alfonsas Braziulis

Cleveland, Ohio balandžio 9 d. mirė žurnalistas Alfonsas Braziulis. Laidojamas bal. 12 d.

Buvo gimęs 1900 vas. 25 d. Šiaulių apskr., Gruzdžių valsčiuje, Laumarkių km. 1920-24 m. lankė Tautos vaidybos studiją, 1922 m. Eltos žurnalistiką. 1919-21 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje savanoriu, 1923 m. dalyvavo Klaipėdos išlaisvinime. 1923-25 buvo knygų leidyklos Vaiva reikalų vedėju, 1926 m. Šiaulių Naujienų redaktorium: 1926-1927 m. Eltos vidaus korespondentu, 1930-32 Meno Dienų redaktorius, 1936-38 m. Kauno Darbo inspekcijos sekretorium. 1938-40 Draudimo Kasos kontrolierium, 1940-44 Kauno radijofono redaktorium.

Spaudoje bendradarbiavo nuo 1918—Darbo Balse Vilniuje, Lietuvos žiniuose, Liet. ūkininke, Lietuvos Aide, Trimate, Naujoje Romuvoje, Literatūros Naujienose, Karyje, Jono Valaičio redaguotame Jaunime, pasirašydamas Alfonsas gelmė, A. Laumakys, A. Vėjavai-kis Ed. Vingėla, E. Vidmantas, A. Bikantas.

1944-49 gyveno Vokietijoje. Bendradarbiavo Mūsų Kelyje, Tėviškės Garse, Mūsų Viltyje, Mintyje, Apžvalgoje.

Atvyko į JAV 1949 m. Apsigyveno Cleveland, Ohio. Ten buvo Tremtinių dr. jos pirmininku, 1952-53—sekretorium, 1952-53—iždininku.

Tuoju išjungė į SLA. 1951 m. buvo 14-osios Kp. vicepirmininku, taip pat veikė ALTe ir Lietuvių Tautinėje S-goje, bendradarbiavo Dirvoje, Vienybėje, Tėvynėje, Lietuvių Dienose, Drauge.

1926 m. atskirai išspaudino knygėlę apie Joną Šliupą, pasirašydamas Ed. Vingėla, 1950 m. parašė "Aš laikiau pamaldas už Staliną" (E. Vingėla). Išvertė F. Saliapino atsiminimus. Mano gyvenimas 1938 (su A. S-gos įvadu) ir Hašeko novelę Hašekas, Boguelmio karo komendantas 1936 m.

Clevelande gyvendamas dalyvavo visose lietuvių patriotinėse organizacijose, ypatingai SLA eidamas įvairias pareigas.

Žmonai Eleonardai—Stasei ir šeimai gili užuojauta.

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. Winter Garden svetainės, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogomis. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

K A S A

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Geriausios sąlygos taupyti ir skolintis lietuviškoj įstaigoj, kur kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios įstaigų apdrausta iki 100,000 dolerių.

ČIA DUODAMI ŠIE PATARNAVIMAI:

9% UŽ PAPRASTAS TAUPOMASIAS SĄSKAITAS,
12% UŽ SHARE CERTIFICATES 500 DOL. SUMOMIS,
14.8% UŽ IRA PENSIJOS INDELIUS.

Aukščiausi Money Market Certificates procentai už 5,000 arba 10,000 dol. sertifikatus.

"All-Savers" sertifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Paskolos—"mortgičiai"—čekių keitimai—pensijos čekių indėliai ir t. t.

VISI INDELIAI VALDŽIOS ĮSTAIGŲ APDRAUSTI
IKI 100,000 DOL.

KASOS darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro kasdien, o penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 5 val. p. p.

Visi patarnavimai KASOJE lietuvių ir anglų kalbomis.

Petras Akelis, anksčiau buvusios newyorkietės, o dabar floridietės Marijos Akelienės sūnus, miręs po sunkios ligos kovo 28 d., palaidotas balandžio 1 d. Cypress Hills kapinėse, po pamaldų Apreiškimo par. bažnyčioje. Išvakarėse Shalins koplyčioje kun. J. Pakalniškis sukalbėjo rožinį, o po to velionio motinos sesuo Bronė Spūdienė pakvietė red. Joną Valaitį, kuris savo ir surinkusių vardu pareiškė užuojautą velionio motinai ir iš San Francisco, Cal., atvykusiems broliams Antanui ir Albinui. Laidotuvėse dalyvauti buvo atskridusios ir brolių žmonos su vaikais, tik dėl blogo oro negalėjo atskristi giminės iš Toronto, Kanados.

Mirė Povilas Virbickas Bostone gyvenęs daug metų. Jo žmona prieš keliolika metų buvo atvykusi iš Lietuvos, mirė sausio 26 Vilniuje. Prieš metus jie grįžo pas savo vaikus: dvi dukras ir sūnų į Lietuvą.

SIMAS LANIAUSKAS

Kovo 17 d. Clevelande mirė Simas Laniauskas, ekonomistas pagal mokslus, bet tiek Vokietijos stovyklose, tiek Amerikoje lietuviško jaunimo švietimui pasišventęs žmogus. Kaip mokytojas, dirbo Diepholzo stovyklos lietuvių gimnazijoje, buvo jos vicedirektorium, o Clevelande išikūręs, mokytojavo Lituianistinėse mokyklose.

Velionis buvo gimęs 1908 m. Navarėnuose, Zemaitijos širdyje. Nuo jaunystės išaugintas ateitininkų ideologijos dvasioje, jis ir visą savo gyvenimą buvo energingu ir darbščiu Ateitininkų Federacijos Centro valdybos nariu. Šalia ateitininkų, jis darbavosi ir eilėje kitų organizacijų, kuriose buvo labai vertinamas dėl savo pareiškimo, dėl kitų nuomonės gerbimo ir malonaus būdo.

Liko nuliūdime žmona Stasė, dukra Regina Silgalienė, sūnūs: dr. Marius, dail. Rimantas ir Viktoras, kuris šiuo metu yra Azijos kraštams leidžiamo Reader's Digest vyriausias redaktorius.

JUOZAS VALENTINAS

Kovo 21 d. Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje, mirė aktorius Juozas Valentinas, 78 m. amžiaus.

Velionis nepriklausomoje Lietuvoje dirbo Šiauliuose redaktorium, Klaipėdoje ir Šiauliuose kaip teatro aktorius. Paskui su šeima emigravo į Argentiją ir ten pastatė daug lietuviškų veikalų.

Chicagoje jis taip pat neapleido teatrinės veiklos ir yra režisavęs bei vaidinęs keliuose veikaluose.

Palaidotas iš Petkaus Marquette laidotuvių įstaigos kovo 25 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Liko nuliūdime žmona Olga, dukterys Danguolė ir Žvaigždutė, sūnus Romualdas su šeima ir daug draugų.

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS

LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas DEwey 4-5136

VIENYBĖ

Algirdas Landsbergis atstovavo Amerikos egzilų rašytojų PEN centrui kovo 19-21 d. Londone įvykusiame Tarptautinio PEN klubo suvažiavime. Kovo 14 d. jis turėjo savo kūrybos rečitalį Londono lietuviams jų bažnyčios klube, o kovo 20 d. skaitė ištrauką iš savo dramų anglų kalba lietuvių ir kitataučių jaunimui Londono priemiestyje. Londone Landsbergis tarėsi lietuviškais reikalais su žurnalo Index on Censorship, Amnesty International, Minority Rights Group, Writers in Prison Committee ir Kestono kolegijos atstovais. Taip pat susitiko su Londono universiteto dėstytojais.

Tautos Fondo narių suvažiavimas vyks gegužės 1 d. Kultūros Židinyje, Brooklyn, N. Y. Suvažiavime bus Vliko atstovo, Tautos Fondo tarybos, valdybos, kontrolės komisijos ir atstovybių pranešimai, naujos tarybos ir kontrolės komisijos rinkimai bei aptarti naujų darbų planai.

Lietuvių Kultūros Židinio Fondas kviečia visus Židinio rėmėjus įsirašyti pilnateisiais nariais į LK Fondo korporaciją. Korporacijos tikslas administruoti ir išlaikyti Kultūros Židinį, kad jis liktų lietuvių rankose ir tarnautų lietuvių kultūros išsaugojimui. Korporacijos nario mokestis \$10 į metus. Čekių siųsti: Lithuanian Cultural Foundation, 355 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

Lietuviškas festivalis, jau virtęs metiniu ir tradiciniu, šis eilės trečius metus, šiemet bus balandžio 25 d. Viešpaties Atsimainymo par. salėje, Maspeth, N. Y. Po mišių prasidės tautinių dirbinių paroda ir mugė, o vėliau tautinių šokių pašoks New Yorko "Tryptinis", vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės.

Vytautas Alksninis išrinktas New Yorko medžiotų ir žuvautojų klubo "Aras" valdybos pirmininku kovo 14 d. įvykusiame susirinkime. Kiti valdybos nariai: išd. Algis Cesnavičius, sekr. Zenonas Jurys, jaunimo sekcijos vadovė Vanda Vebeliūnienė, medžiotų sk. ved. Bronius Nemickas, gėlaus vandens žuvautojų vadovas Vitolis Bartys ir sūraus vandens—Kęstutis Nemickas.

Tradicinis margučių balius, rengiamas Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos, šiemet įvyksta balandžio 24 d., šeštadienį, Fifi salėje, 94-05 Jamaica Ave., Woodhavene. Pradžią 7 val. v. Bus skani vakarienė ir margučių kontestas. Svečiai kviečiami atsinešti savo dažytų margučių. Gražiausieji margučiai bus premijuoti.

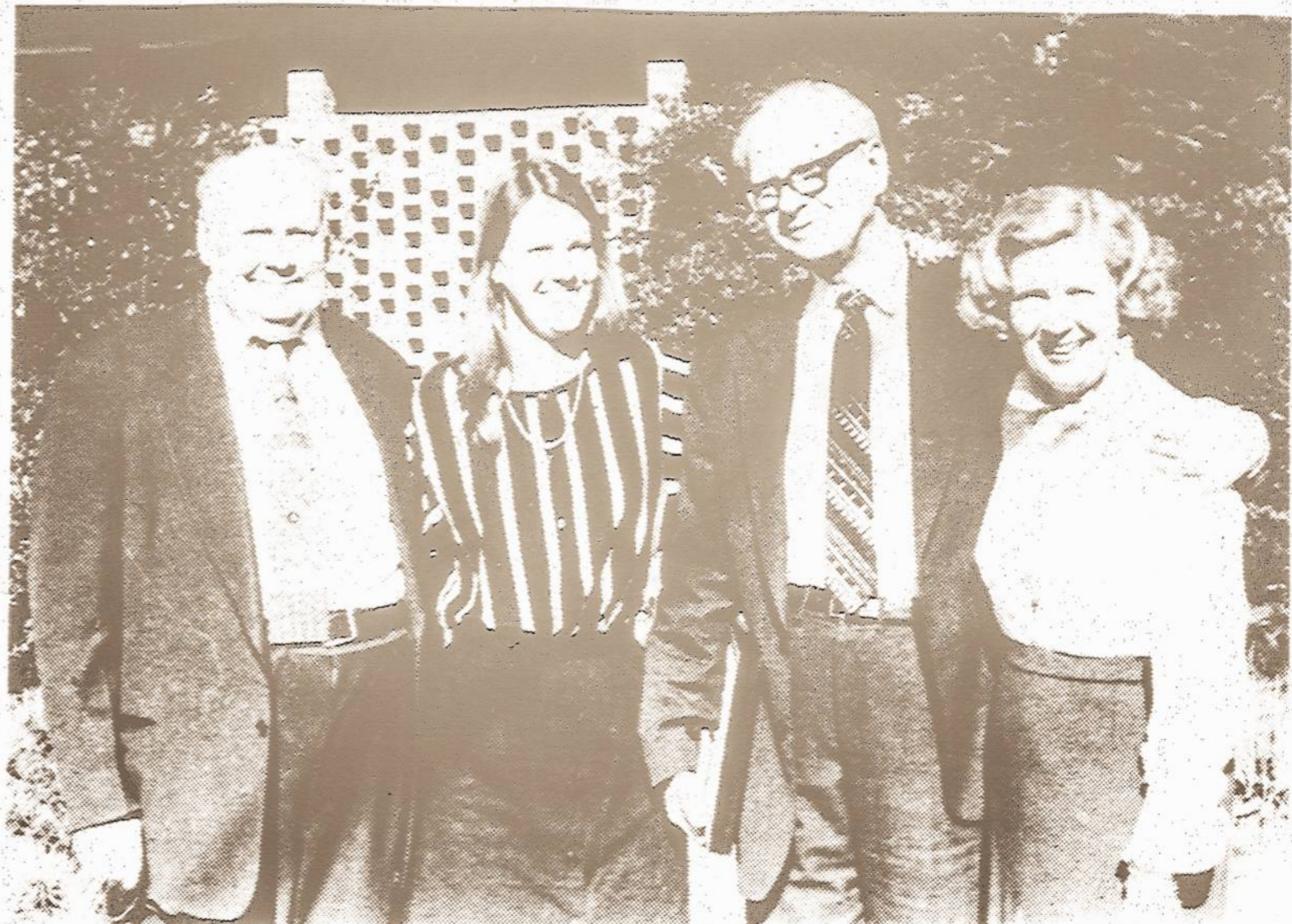
SLA 38 Kuopos susirinkimas įvyko kovo 28 d. Fifi salėje Woodhavene. Nariai apsimokėjo duokles ir pabal savo už SLA Pildomosios Tarybos pareigūnus. Delegatais į SLA seimą St. Petersburg, Floridoje išrinkti: adv. Steponas Briedis, Ona Juozėnienė, Salomėja Narkėliūnaitė, Jonas Valaitis ir Elena Venienė.

Liet. Kat. Mokslo Akademijos New Yorko židinyje balandžio 25, sekmdienį, 3 v. p. p. Kultūros Židinio mažojoje salėje rengia Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Kęstučio 600 m. mirties sukakties minėjimą. Paskaitą skaitys istorikas dr. Antanas Kučas.

Aušros Vartų bažnyčioj Manhattane balandžio 18. Atvelykio sekmdienį, bus atlidai. 11 val. giedotos lietuviškos mišios. 3 v. p. p. iškilmingi mišparai ir palaiminimas. Po to bendri pietūs Gurinsko vardo salėj. Chorui vadovauja muz. Liudas Stukas. Pamokslą sakys kun. Thomas Leach.

Balandžio 2 d. **Albinas Trečiokas** gyvenęs Fairfax, Virginia paminėjo savo gimtadienį. Ta proga jam buvo surengti paminėjimai darbovietoje, namie su šeimos nariais, bendradarbiais ir kaimynais. Jono Valaičio nuotr.

Albino Trečioko gimtadienio proga prie Trečiokų namų Fairfax, Va. iš k. į d. **Jonas Valaitis**, jo anūkė **Ievutė Trečiokaitė**, **Albinas Trečiokas**, jo žmona **Aldona Valaitytė-Trečiokienė**.

LLD 7 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos eilinis susirinkimas įvyko kovo 28 d. Fifi salėje. Veiklos pranešimus padarė pirmininkė Bronė Spūdienė, prot. sekretorius Antanas Šateika, išdininkas Valteris Šleivys, Jonas Valaitis ir kt.

Nutarta balandžio 24 d. rengti tradicinį margučių balių. Dariaus ir Girėno skridimo minėjimas bus liepos 17 d., 3 val. p. p., prie paminklo lakūnams Lituanica aikštėje, Williamsburge, Brooklyne. Nauja nare priimta Eleonora Kazas.

Po susirinkimo, buvo vakarienė, kurioje kartu su kuopos nariais Malvina ir Pranu Bručiais atsilankė tuo metu pas juos viešėjęs Bručienės brolis Petras Bubelevičius iš Lietuvos. Svečias pasveikino susirinkusiuosius ir palinkėjo sėkmingos veiklos.

Vakarieneje taip pat dalyvavo lenkų muzikas Victor W. Sawicki su dviem neseniai iš Lenkijos atvykusiomis merginomis. Jie visi papasakojo apie dabartinę gyvenimą Lenkijoje.

Filmas apie prez. Smetoną nesutrukė gausios publikos kovo 28 d. Apreiškimo par. salėje. Rodymas užtruko 48 minutes. Publikos buvo apie šimtą. Nemažai Woodhavene ir Jamaica gyvenančiųjų viliasi, kad gal kas tą filmą kada nors parodys ir Kultūros židinyje.

Vytautas Strolia, muzikas, kovo 6 lankėsi Philadelphijoje. Ten skaitė paskaitą—Lietuviškosios diskografijos apžvalga. Nusivežė 300 įvairių eksponatų ir pademonstravo per 40 išrašų garsajuostę.

Sol. Mečys Razgaitis balandžio 3, Elizabeth, N. J. lietuvių parapijos salėje vakarienės metu atliko dainų programą. Akomponavo muzikas Juozas Stankūnas. Verbų sekmdienį giedojo Aušros Vartų parapijos bažnyčioje New Yorke.

Kun. Antanas Kardas, dirbantis šv. Kryžiaus parapijoje Manhattane, kovo 4 d. savo draugų tarpe paminėjo 70 metų sukaktį. Jis gimęs 1912 m., kunigu išventintas Vilkaiviškyje 1939 m. birželio 11 d. Dirbo Liudvinavo ir Šakių parapijose. Buvo Vokietijoje, Romoje studijavo Gregorianumo universitete, penkerius metus dirbo Čilėje, 12 metų Grand Rapids, Michigan vyskupijoje, dešimt metų New Yorko Aušros Vartų lietuvių parapijoje. Ta proga jį sveikino New Yorko arkivyskupas kard. T. Cooke, Kauno vysk. L. Povilonis ir daugelis draugų. Siemet kun. Kardas planuoja keltis į Sunny Hills, Fla.

PATIKSLINIMAS

Kovo 31 d. Vienybės 6 nr., žinioj: "LB New Yorko apygardos pasitarimas" rašoma, kad Kontrolės komisija perrinkta ta pati, pažymint Jonas Vilpišauskas, o turėjo būti Juozas Vilpišauskas.

VIENYBĖ, 1982 balandžio 15 d.

DAIL. KAZIMIERO ŽOROMSKIO

PARODA

"Vibrations in Color"
(Iš trijų dimensijų ciklo)

vyksta nuo balandžio 13 iki gegužės 8
Pace universiteto meno galerijoje,
Civic Center Campus, Pace Plaza,
visai netoli nuo City Hall parko,
Student Union, Level B

Galerija atidara savaitės dienomis nuo
10 v.r. iki 6 v.v.

Važiuojant Jamaica linija, išlipti
Chambers stotyje